

== Večja pošti: ==
za celo leto naprej . . . 28.—
za pol leta . . . 13.—
za četrt leta . . . 6.50
za en mesec . . . 2.20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . . 24.—
za pol leta . . . 12.—
za četrt leta . . . 6.—
za en mesec . . . 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1.50

SLOVENE C

== Inserati: ==
Enostolna petivtrata (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . „ 13 „
za trikrat . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolna petivtrata (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==
vsak dan, izvenredni nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Pokloni se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
prejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ograke poštne
bran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Govor dr. Šusteršiča v državnem zboru dne 14. decembra 1911.

Visoka zbornica! Dovoljujem si v imenu manjšine odseka predlagati visoki zbornici, naj se vladi dovoli namesto od nje zahtevanega šestmesečnega proračunskega provizorija samo štirimesečni do konca aprila 1912. Ta predlog utemeljujem sledeče:

Predvsem govore zanj parlamentarno konstitucionalni vzroki. S parlamentarnega stališča mora veljati nepremakljivo načelo, da se more dovoliti vladi proračunski provizorij samo za neobhodno potrebni termin, to se pravi, samo do onega časa, do katerega je parlamentarna rešitev rednega proračuna mogoča. Mi moramo, ako hočemo imeti parlamentarno, konstitucionalno življenje, z vso odločnostjo delati na to, da pride zbornica kolikor mogoče hitro do rešitve rednega državnega proračuna (Popolnoma prav!), kajti duša parlamentarnega življenja je proračun. To je resnica, ki je priznana v vseh ustavnih vladanih državah, pri nas pa se je, kakor kaže, žali-bog nekoliko pozabila. (Zelo resnično!) Redno obravnavanje državnega proračuna je conditio sine qua non, da se more sploh govoriti o res ustavnem življenju.

Naše konstitucionalno stališče.

Zbornica mora proračunsko misliti, proračunsko čutiti. Kako pa naj bi bilo to mogoče, ako neprestano gospodarimo samo s provizoriji, ako ne pridemo do obravnave državnega proračuna, ako zbornica sploh ne pride v položaj kontrolirati uporabo stotin milijonov, ki so vladi na razpolago, ako zbornica ne pride do tega, da izreče svoj odločilni votum o uporabi ogromnih vsot, ki pridejo v roke vlade potom davkov, plačanih od prebivalstva? Zato moramo, gospodje, ako res parlamentarno in ustavno čutimo, paziti strogo na to, da se ne dovoli provizorij za dalje časa kot se ga neobhodno mora dovoliti v interesu ohranitve parlamentarnega, ustavnega poslovanja. (Pritrjevanje.)

Vsa parlamentarna delavnost se mora koncentrirati v prvi vrsti na to, da dosepmo kolikor mogoče kmalu do obravnavanja in rešitve državnega proračuna. To pa ni le samo dolžnost parlamenta, temveč je tudi prva in najodličnejša dolžnost resnično ustavne vlade. Taka vlada je dolžna položiti na tehnično vso svojo avtoriteto, vso svojo odgovornost, tudi svojo eksisten-co, da se vrši redno obravnavanje državnega proračuna in se reši.

Gospodje! Povdarjal sem že ob priliki prvega branja in povdarjam sedaj zopet: Dolžnost resnično ustavne vlade ne temelji v tem, da upravlja resortne, nasprotno, ta dolžnost, čeprav je tudi važna, stoji šele v drugi vrsti. Prva dolžnost vlade je, vzdrževati ustavnost, torej predvsem parlamentarizem, postaviti se, ako res ustavno misli in čuti, popolnoma in brezpogojno na tla parlamenta in izvrševati potom parlamenta naloge države. (Odobrovanje.)

Vsekakor je značilno za naše razmere, da obravnava proračunski odsek najprej druge zadeve v času, ko bi bilo treba obravnavati državni proračun, zadevo, za katero je proračunski odsek izvoljen. S strogo parlamentarnega in ustavnega stališča bi se moralo proračunskemu odseku naravnost prepovedati obravnavati druge zadeve, dokler ni rešil državnega proračuna, kajti to je pač njegova prva in najvažnejša naloga, za to je postavljen.

Nočem nadalje preiskavati, vsled kakšnih vzrokov ni bilo mogoče, lotiti se v odseku proračuna za leto 1912., kajti to bi vodilo predaleč. Konstatiram samo, da je z ozirom na današnji položaj zbornice proračunski provizorij — to se mora objektivno priznati — potreben. Kaj je zakrivilo ta položaj, je drugo vprašanje. Kakor stoji danes stvari, moremo v tem trenutku samo ali parlamentarno votirati proračunski provizorij ali riskirati ex-lex stanje ali eventualno zopet povzročiti uporabo § 14. Mislim, da je s parlamentarno ustavnega stališča najbolj prav, votirati začasni pro-

račun, kakor se tudi v drugih parlamentih v enakih slučajih zgodi, seveda ne provizorija za tako dolgo, kot ga vlada zahteva, temveč samo za oni čas, za katerega je ravno v resnici potreben. (Tako je!) Mi ne želimo nobenega ex-lex stanja, ker bi ne bilo tako stanje niti v interesu ljudstva niti države, mi ne želimo uporabe § 14. državnega temeljnega zakona, ker mislimo in čutimo demokratično in smo zato za normalno funkcioniranje parlamenta. Zato ravno smo glasovali za prehod v specialno debato, da pride v specialni debati naše strogo ustavno stališče do veljave. (Živahno odobrovanje in ploskanje.)

Toda, gospodje, iz nujnosti provizorija še dolgo ne sledi potreba ravno tega provizorija, ki ga vlada zahteva, to je provizorija za pol leta. Kar se tiče termina provizorija, obstoja interesno nasprotstvo med vlado in parlamentom. Ako bi imeli res ustavno vlado, ki je nimamo, bi tega interesnega nasprotstva vsekakor ne bilo. Toda mi nimamo nobene ustavne vlade v pravem pomenu besede, kajti vlada, ki zavzema danes te prostore, ne misli in ne čuti ustavno. Vlada ima seveda interes na kolikor mogoče dolgotrajnem provizoriju, parlament pa, ako razumeva svoje interese in ako ima ravno in trdno hrbenico (Pritrjevanje), ima interes na kolikor mogoče kratkem provizoriju in mora, ako noče izgubiti svojega lastnega ugleda, pokazati pogum in energijo, da uveljavi te svoje interese.

Gospodje, mi predlagamo štirimesečni provizorij ter trdimo, da štirimesečni provizorij popolnoma zadoštuje ne samo z ozirom na parlamentaren, temveč tudi na ves ustaven položaj. Vlada bo sklicala po novem letu deželne zbornice. Dobro, mi smo s tem popolnoma zadovoljni. Deželni zbori naj imajo priložnost, posvetovati se o deželnih zadevah in o njih sklepati. Deželnozbornska zasedanja bodo kvečjem trajala do srede februarja. Kolikor je odvisno od deželnozbornskih zasedanj, more zbornica okoli srede februarja, recimo med 15. in 20. februarjem zopet priti skupaj in potem ima dovolj časa, da reši državni proračun do srede aprila popolnoma v odseku in plenumu. Od srede do konca aprila ostane še vedno dovolj časa za gosposko zbornico in za sankcijo. Ako rečem, da je dovolj časa za rešitev državnega proračuna, je samoobsebi umevno odvisno to od tega, če vlada redno obravnavanje in rešitev proračuna res hoče. (Tako je!) Kajti jasno je, da proračun vsekakor ne more biti do konca aprila, pa tudi ne more biti do konca julija in tudi ne do konca decembra rešen, ako vlada ničesar ne stori za to, temveč izpregovori samo tupatam kako besedo, naj se loti zbornica obravnavanja in rešitve proračuna ali enako. (Pritrjevanje.) Potreben, res potreben je z ozirom na sedanji ustavni poslovni položaj proračunski provizorij največ do 30. aprila. Ako pa se postavimo na stališče, da ta zbornica sploh ni zmožna obravnavati in rešiti proračuna — in na tem stališču, kakor je videti, stoji vlada, ker zahteva šestmesečni provizorij —, potem, gospodje, prosim za oprostitev; pospravimo svoje stvari skupaj (Pritrjevanje), potem smo mi popolnoma odveč! (Pritrjevanje.)

Sedanja vlada ne zasluži zaupanja.

Toliko sem hotel omeniti s splošnega parlamentarno ustavnega stališča. Zbornica pa ima tudi zelo važne politične motive, ki bi jo morali nagibati, da ne dovoli daljšega provizorija kot je neobhodno potreben. Vsaka stranka, ki gre preko meje neobhodno potrebnega, stranka, ki votira vladi šestmesečni provizorij, ki ga zahteva, se s tem glasovanjem deklarira kot vladna stranka sans phrase (Pritrjevanje) in pokaže s tem brezpogojno, neomejeno zaupanje do sedanje vlade, naj potem stokrat izjavlja, da je začasni proračun samo gospodarska zadeva. Gospodje, mi smo že druge pesmi slišali peti od iste strani. (Veselosť.) Lahko se izgovarjajo, kakor hočejo, ne pomaga popolnoma nič: stranka, ki glasuje za tako dolgotrajen provizorij, je tetovirana z vladno marko (Veselosť) in te ne izbriše s svoje kože ničdar (Odobrovanje), četudi se bo moglo ob njej govoriti, ko je treba pokazati nekoliko opoz-

cionalnosti, trudila, to znamko nekoliko prelepiti. (Veselosť.) Toda to vse ne bo nič pomagalo.

Sedaj, gospodje, bi vendar stavljal vprašanje: Ali zasluži sedanja vlada grofa Stürgkha tako neomajno zaupanje? Ali zasluži to brezmejno politično zaupanje — in za to se pravzaprav gre? Kajti, ako končno votiram za dva meseca daljši provizorij, kot je neobhodno potreben, bi ravnatoko lahko votiral enoletni provizorij, to je čisto vseeno. Kakor hitro gremo preko neobhodno potrebne meje, potem tečemo kmalu čez drn in strn za vlado. (Klic: Tu se neha vsaka meja!) Tu se ravno neha vsaka meja in prične se brezpogojno dirjanje za vlado.

Ali ima zbornica povod tej vladi tako brezpogojno zaupati? Danes je bilo čitati v časopisih — in sicer v listih, ki čutijo za vlado —, da je vlada vsled nekega predloga zagrozila, da bo v slučaju, ako bi bil listi predlog sprejet, takoj odgodila zbornico in uporabila § 14. Da, gospoda, to sprejmejo gotovi krogi čisto mirno na znanje! Zdi se mi, da se je velik del politične javnosti že odvadil, kazati v tem oziru kako občutljivost. (Pritrjevanje.) Gospoda, mi smo čuli tudi od strani gospoda ministrskega predsednika v odseku na direktno vprašanje pojasnila o razmerju vlade gospoda grofa Stürgkha do § 14., pojasnila, ki vzbujajo velike pomisleke. Njegova ekselencia je pri tej priliki sicer z vso odločnostjo zanikoval, da je s § 14. v kakem posebnem ljubavnem razmerju. (Veselosť.) Tega tudi nihče ni trdil. Toda pojasnila gospoda ministrskega predsednika o njegovem razmerju do § 14. so bila zelo dvomljiva in v nobenem oziru zadovoljiva; kajti kaj je gospod grof Stürgkh dejal? Rekel je, ako se njegove izjave v celotni zvezi premotrivajo, sledeče: Najljubše bi mi seveda bilo, da mi zbornica vse votira, kar hočem; ako pa se to ne zgodi, moram pač najti drugo pot, ki je tu za silo. Gospodje, to ni nobeno pravo ustavno misljenje gospoda ministra. (Poslanec dr. Heiling: Ki postavlja na glavo zakone!) Samoobsebi umevno! (Medklic.) Gospodje, to ni nobeno stališče, ki bi moglo vzbujati posebno politično zaupanje do vlade grofa Stürgkha.

Že prej sem trdil in trdim vnovič, da nimamo nobene ustavne vlade in ker nimamo ustavne vlade, namreč nobene ustavno čuteče vlade, ji ne moremo tudi mi kot parlament brez razlike strank in narodnosti politično zaupati.

Sedanji sistem vlade in državne finance.

Vlada tudi sama ne dvomi o tem, da ne uživa političnega zaupanja, in zato se je lotila sredstva, ki so ga že mnoge vlade, ki jim je manjkalo zadostne politične podlage, uporabile, četudi v skromnejši meri.

Položila je pol milijarde na mizo visoke zbornice in pozvala one, ki glasujejo zanj, naj si te pol milijarde razdele med seboj. (Pritrjevanje.) Samoobsebi umevno je to smatrati tako, da se bo te pol milijarde razdelilo v interesu stremljenj strank, ki tu v poštev pridejo. Pol milijarde je bilo torej danih na razpolago, da se razdelijo; 150 milijonov bo takoj plačanih v gotovini, 350 milijonov pa je obljubljenih. Vprašal bi, ali ni pol milijarde vendar nekoliko preveč za dvamesečni provizorij (Živahno pritrdjevanje in veselosť) — štirimesečni provizorij dobi namreč vlada gotovo brezplačno; za šestmesečni provizorij pa plača pol milijarde na stroške davkoplačevalcev cele države. Tu bi tudi vprašal, ali ni ta način modrosti nekoliko predrag, in jaz bi stavljal vladi usodno vprašanje: Kako misli svoje švicarje nadalje plačevati? (Živahna veselosť in dobro-klici.) Potem pride namreč še brambna predloga na vrsto. Ako pa bo vlada svoje častite in prečastite švicarje navedla na to, da bodo že za tak borni in beraški provizorij dobili pol milijarde, koliko pa jim hoče potem dati za brambno predlogo? Bojim se, gospodje, da bodo stranke, ki se s ponosom imenujejo »stranke dela« . . . (Posl. dr. Korošec: Velike stranke!), takozvane velike stranke . . . (Posl. dr. Korošec: Bogate stranke!) Po-stale bodo seveda še bogatejše. (Veselosť.) Torej gospodje, vprašal bi vendar, če se bodo te stranke potem pri brambni pred-

logi zadovoljile kar z vsako malenkostjo? Seveda, predlogo o lokalnih železnica vlada previdno drži še v rezervi za spomlad, ko pride brambna predloga, toda jaz mislim, predloga o lokalnih železnica za brambno predlogo, to bo nekoliko premalo, kajti l' appetit vient en mangeant (Živahna veselosť) — pri jedi pride pravi tek. Ako se dobi za dva meseca provizorija — za 30. junij namesto 30. april — pol milijarde, potem se vendar ne bo dala brambna predloga tako poceni.

Vlada je tukaj stopila na zelo nevarno pot in jaz to obžalujem v interesu države in prebivalstva. In vse to, ti ogromni izdatki se vrše v času, ko se v odseku niti ni začelo obravnavati o novih davčnih predlogih in o pokritjih, ko se najvažnejše davčne predloge vlade niso niti obravnavale v prvem branju. Lezemo v gospodarstvo z dolgovi, ki mora dovesti do katastrofe, ako se temu kmalu in temeljito ne napravi konec. Seveda, visoka vlada dobi v proračunskem provizoriju 150 milijonov za investicije; 150 milijonov! To je gotovo prav lepa vsota; investicij končno ni treba takoj storiti in glavna stvar je: blagajne so polne in vlada more potem, če treba, živeti nekaj časa tudi brez sodelovanja visoke zbornice. (Tako je!) Toda pomislite, gospodje, mi delamo kolosalna posojila v kreditnih razmerah, da si ne moremo misliti bolj neugodnih. Renta stoji danes tako nizko kakor že desetletja ni stala, in ako pozivlja gospod finančni minister zbornico, naj upošteva finančni in kreditni položaj in študira kurzni list, moram reči njegovi ekselenci: Čestita ekselencia, v ministrskem svetu bi se moral ta poziv slišati, predno se je pričelo ustvarjati to slovitno delovno večino na stroške državnega kredita, ustvarjati jo na način, kakor se je zgodilo. To je nekaka obrabljena šala gospoda finančnega ministra. Naša država prične gospodariti na način, kakor gospodari trgovec, ki ve, da je že bankroten in izrablja še v zadnjem trenutku kredit. Potem se seveda ne briga, pod kakšnimi pogoji dobi denar, denar vzame za vsako ceno in ga potem tudi neekonomično uporablja. In tako dela tudi naša vlada.

V sedanjih razmerah se sme napraviti samo neobhodno in nujno potrebne investicije (Tako je!), ker se dobiva danes denar — s stališča države se more to reči — le za odušerke obresti. Kako bomo rento oddali? Ne verjamem, da bi bil oddajavni kurz višji kot 89. (Posl. dr. Korošec: 88!) Torej 88 se računa že sedaj za 4 odstotno avstrijsko rento. Gospodje, in v teh razmerah hočejo naenkrat izvršiti investicije v znesku pol milijarde? In čudno je, da je vlada pripravljena, izvršiti ogromne investicije, ki danes faktično niso nujno potrebne. Nasprotno se ji oglašja finančna vest v momentu, ko zahteva kdo investicijo, ki je res potrebna in nujna, kakor predlog dr. Korošca, ki zahteva investicijo za preprečenje depekoracije. (Živahno pritrdjevanje.) V istem trenutku, ko je treba pomagati kmetom, v istem trenutku, ko je treba pomagati konzumentom — kajti, ako depekoracijska katastrofa, ki nam grozi, dejansveno nastopi, potem boste videli, kako bo postalo meso drago; gospodje, potem boste videli, kaj se draginja pravi — torej, kadar se zahteva kaj v prid konsumantom, postane finančni minister trd; kakor hitro se je šlo za 12 milijonov, ki jih je predlagal posl. Korošec v prid naši živinoreji, se je zbudila finančna vest njegove ekselence, gospoda finančnega ministra in cele vlade. Milijonski dobiček za bogate tovarnarje vagonov, da, gospodje, za to je bila vlada takoj pripravljena, toda kaj za stradajoče ljudstvo — ne, gospodje! (Poslanec dr. Krek: In za železni kartel!) Za železni kartel ima seveda tudi vedno dovolj denarja, toda nočem zdaj govoriti o tem. Hotel sem samo konstatirati, da je vlada zaradi ubogega šestmesečnega provizorija dala na razpolago pol milijarde na škodo naših državnih financ in našega kredita.

Pri tej priliki moram posebno povdarjati tole:

Vlada, njena večina in stališče nasproti Jugoslovanom.

Rekel sem večkrat že v proračunskem odseku, in povem to tudi v zbornici:

Zdi se mi, da obvladuje gotove stranke in vlado neka fiksna ideja. Domišljajo si, da bomo mi drugi mirno gledali, kako si razdeljujejo gotove stranke 500 milijonov medseboj. Dobro, ako jih ta naivna vera osrečuje, naj verjejo v to, toda opozarjam jih že vnaprej na to, da bo razočaranje zelo neprijetno. (Živahno pritrdjevanje.)

Torej glejte, gospodje, po tej metodi se doli večina. Toda razum razdelitve te pol milijarde nima ta večina nobene podlage. Manjka vsake enotne vezi, ki bi morala oklepiti te stranke, manjka vsaka politična misel, ki bi vezala te stranke, manjka vsaka politična podlaga za to takozvano večino. (Pritrdjevanje.)

Ako hočejo gospodje medseboj ustvariti večino in vladati Avstriji, morajo imeti neko gotovo medsebojno zaupanje, morajo delati drug z drugim v prijateljstvu in ljubezni. (Veselosť.) Toda ravno večinske stranke so si vedno v laseh in se ne upajo skupaj na cesto. Le ena reč jih veže, namreč da bo razdeljeno pol milijarde. (Zopetna veselost.) Kaj se potem zgodi, se bo že potem videlo. Za nami lahko pride vesoljni potop, si marsikdo iz te gospode misli.

Na taki podlagi po mojem mnenju še ni bila nobena večina skovana, kakor sedanja v tej visoki zbornici. Tako, gospodje, se vlada v Avstriji, v našem parlamentu, anno 1911., ko vsenaokrog šume valovi velikega mednarodnega gibanja in se zaletavajo v naše meje. Pene teh kipečih valov že prše preko naše meje, in mogoče stojimo v kratkem času pred važnimi odločitvami. Vsa velika mednarodna vprašanja so prišla v tek in v tem trenutku delamo dolgove v veliki meri, akoravno ni potrebno, in s tem podkopujemo naš državni kredit in finance. Zdi se, kakor da bi jih bilo mnogo tukaj, ki menijo, da živimo na srečnem otoku, da smo Avstriji v najresnejših časih srečni otočani, ki se za ostali svet sploh ne menijo. Mi smo srečni, ako se medseboj prepiramo; iz tega, da je pri nas mnogo preprirov za prazen nič, je razvidno, kako smo srečni. Inozemstvo tega ne razume. In kaj je posledica? Da je naš pomen padel v inozemstvu tako, da je Avstrija, ako pride v inozemstvo, naravnost sram. Berite vendar inozemske liste in našli boste, da ranžiramo nekako za Bulgarsko. V vsakem svetovnem listu morete brati članke o Bulgarski, o Avstriji boste brali ali nič ali pa dve, tri vrste. Sreča, da je streljal Njeguš — ako gledamo lo s tega stališča. Ob tej priliki se je saj zopet enkrat pisalo v inozemstvu o Avstriji. (Veselosť.)

Ali ni sploh značilno za naše razmere, da se v tako resnem času in ko vsi vemo, kako stvari stoji, odkriva južno-zahodna meja? (Pritrdjevanje.) Namesto tega se bo pa storilo nekaj drugega. Te dni se vrše na Hrvaškem volitve; za to se mobilizira armada (Čujte! Čujte!) in dirigira na Hrvaško. Zakaj? Da se s silo zabrani zvestim, dinastično mislečim hrvaškim državljanom, oddati svoj glas po svobodnem prepričanju. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.) Gospodje, inozemstvo se nam mora posmejovati — in ali ne verjamete, da morajo končno priti v inozemstvu, kjer na nas nekoliko pazijo, na misel: Počakajmo, da bodo enkrat volitve na Ogrskem, Hrvaškem in v Bosni, ko bo mobilizirana vsa avstrijska vojska, ob tej priliki pademo lahko po Avstriji. (Živahna veselost.)

To je naravnost ironija, da se na ta način postopa v naši monarhiji. Nočem več govoriti o tem, rečem le: Žalibog, obstoja škodljiva metoda, ki se je uveljavila v naši državi. Ravno pri Hrvatih se to vidi. Na mnogih mestih mislijo: Hrvati so pridni, dinastično misleči ljudje, na katere se moramo zanesti, zato se ni treba zanje meniti, lahko se jih pusti čakati v kotu, eventualno tudi nekoliko pritiskati; toda one druge, »hudobne«, te se mora pridobiti za vsako ceno, četudi na stroške »pridnih«. To je metoda, ki se ne izvršuje samo v deželah krone sv. Štefana, temveč je tudi vdomežena v naši Avstriji.

Zakaj so Jugoslovani v vsem quantitate négligeable v Avstriji? Ker pravijo, da so Slovenci in Hrvati pridni ljudje — (Poslanec dr. Rybář: Niso bili nikdar veleizdajalci!) — se nikdar niso pečali z veleizdajstvom, ne pomežikujejo preko meje, na te se moremo zanesti, a pridobiti moramo druge — več nočem reči — in zato so vedno oni ljubi otroci, ki zastojni ničesar ne naredijo, ne votirajo zastojni nobenega vojaka, nobene bojne ladje; ti morajo iti obloženi z bogatim plenom od vsakega parlamentarnega zasedanja domov. (Tako je!) Žal mi je, da je visoka vlada sedaj ravno pri kosilu (Veselosť), bilo bi dobro, ako bi slišala resnico. (Klici: Kje je vlada?) Ob enem razmislijte: Odkod veste, da je potrpežljivost Jugoslovancev brezmejna, kje imate poročstvo za to, gospodje? Končno mora vendar priti trenutek, ko se bo moralo reči: Oni, ki se igrajo z veleizdajstvom, se v Avstriji bogato nagrade in oni, ki so zvesti državi, se kaznujejo. Kaj si mora misliti tudi najpoštenjši človek, ako to vedno in vedno zopet doživlja? Vprašam vas, gospodje: Kakšne misli in čustva se mu morajo pojaviti? In glejte, tako se od zgoraj doli sistematično dela za uničenje

državnih čustev (Živahno odobravanje) z ono zgrešeno metodo, ki sem jo označil.

Kako bomo mi postopali.

Včeraj se je s klopi naših starih sobojevnikov, čeških agrarcev, v zgovornih besedah razpravljalo o pomenu Jugoslovancev za monarhijo kot velesilo. Vemo in smo prepričani, da so bile te besede govorjene iz poštenega srca in pravega prepričanja. (Pritrdjevanje.) Seveda, posameznik ne more vsega storiti in, častiti gospodje, v Avstriji je žalibog pač tako, da spoznavanje resnice zelo počasi dozoreva, še bolj počasi zore dejanja kot posledica tega spoznanja. Napoleon I. je, kakor znano, s svojim orlovskim pogledom takoj spoznal slabost Avstrije in izrekel krilate besede: Avstrija pride vedno z eno idejo in eno armado prepozno. Upam, da bodo v tem slučaju dejanja še pravočasno sledila spoznanju. Za enkrat vemo, da stojimo v tej zbornici sami; vsekakor pa tudi vemo, da zaradi tega nismo slabotni. Osamelost vzbuja v samozavestnih možeh čustvo moči. V Avstriji je žalibog tako, da ima vsak toliko pravice, kolikor si jo sam vzame. Žal, da je tako. Povedati moram, da se moram vedno na tihem smehljati, ako se v tej visoki zbornici kdaj navaja člen 19. državnega temeljnega zakona, smejeti se moram nad tem, ako se z globokim glasom prepričanja sklicuje kdo na ta člen 19. Kar se je že vse z rabulističnim tolmačenjem in zavijanjem tega člena storilo, je že burleskno in politične resnosti manjka tistemu, ki se še na ta člen sklicuje. V Avstriji ne koristijo državni temeljni zakoni popolnoma nič in nič ne koristijo zakoni, koristi samo to, ako ima kdo moč, da si vzame pravico, ki se mu odreka. Rekel bi, ako smem govoriti v prisposobi: Svojo pravico nosimo na konici svojega meča. Mi vzamemo, o čemur smo prepričani, da nam gre. To je tukaj edino praktična parlamentarna politika. Tega principa se držimo, ker se vse stranke, ki hočejo imeti uspehov, drže tega principa in nam s tem dajejo zgled. Samo one stranke, ki so se držale te resnice, so kaj dosegle in postale »državo vzdržujoče«. Vse druge pa, ki so rekle, mi smo pridni in se sklicujemo na državne temeljne in druge zakone, so bile vedno quantitate négligeable.

Na naslov Čehov.

Rekel bi še nekaj našim ljubim, dobrim sosedom, gospodom iz onih čeških strank, s katerimi smo bili vendar toliko let v najožjem bojnem prijateljstvu, s katerimi smo prebojevali toliko težkih bojev, pri čemur gotovo nismo stali v ozadju, temveč smo vedno pogumno in ne da bi nadalje premišljali, skočili tudi v prve vrste in se krepko — gospodje nam gotovo ne bodo odrekli tega spričevala — krepko bojevali ter pri tem zapostavljali vse koristi, ki so nas momentanno mikale. Gospodje, kar naenkrat smo razdruženi, to se ne dá tajiti. Med nami se je — dovolite mi primero iz našega bajnolepega planinskega sveta — odprla razpoka v ledeniku. Gospodje, ki poznajo ledenike, vedo, da je taka razpoka v začetku prav ozka, komaj se more vtakniti vanjo noževno klino; toda razpoka se vedno bolj razširja in v štirinajstih dneh se mora že napraviti most preko nje in pozneje mogoče razpoka sploh ni več prehodna in zelo dolgo časa traja, dokler se položaj ledu ne izpremeni, da je mogoče zopet iti preko istega mesta. Danes je razpoka, ki se je odprla med nami, še ozka in premostljiva. Ne govorim samo vam, gospodje, temveč tudi nam, svojim strankinim tovarišem, in rečem: Skrbimo z združenimi močmi, da ne zamudimo prehoda. (Živahno odobravanje.) Kajti, gospodje, mi bomo drugače oboji čutili posledice in veselili se bodo tretji. (Tako je!)

Sedaj, častiti gospodje, se obračam zopet do vse častite zbornice in pravim: Premislite se, ali hočete votirati šestmesečni ali samo res potrebni štirimesečni provizorij. Z votiranjem štirimesečnega provizorija storimo to, kar nam ukazuje naša ustavna in parlamentarna vest. Mi si ne vezemo rok, mi poskrbimo le, da gredo parlamentarni in konstitucionalni posli brez ovire naprej, mi storimo to, kar je naša dolžnost kot ljudski zastopniki.

Gospodje! Odtegnite svojo roko od danajskega daru pol milijarde nazaj in pomislite vendar nekoliko na bodočnost, na konsekvence, ki bodo nastale vsled tega, ako se bodo za oduške obresti napravili ogromni dolgovi za investicije, ki v trenutku niso tako nujne, da bi morale biti ravno v letu 1912., ravno sedaj, v najneugodnejšem trenutku, storjene.

Gospodje! Premislite se in jaz kličem visoki zbornici in vladi: Skrajni čas je, da se obrnete s te poti! (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Kdor hoče razveseliti svojo ženo, hčerko ali sorodnico s koristnim božičnim ali novoletnim darilom, naj ji kupi novo knjigo „SLOVENSKA KUHA-RICA“ S. M. Felicite Kalinšek ali pa „GOSPODINSTVO“ S. M. Lidvine Purg.

Gosposka zbornica.

Včeraj je gosposka zbornica izrekla uničevalno obsodbo nad vlado grofa Stürgkhja. Gospodje lordi so seveda tudi parlament napadali, v kolikor pa veljajo njihove tozadevne besede sedanjim večinskim strankam, je v njih veliko resnice. Največ jih je slišala vlada, kateri gosposka zbornica očita politično mešetarstvo na šodo državnim financam; ožigosali so državno upravo in gospodarstvo, ki da gre nasproti bankerotu, grajali nemški »Nationalverband« zaradi njegovega verolomstva v zadevi laške fakultete in se izrekli zoper demagoške tendence v državnem uradništvu. Tako ostro gosposka zbornica že dolgo ni govorila, kakor to pot. Vlada menda še ni izlepa doživela od strani gosposke zbornice takega opozicionalnega stališča. Glede na zunanjo politiko se je naglašalo, da je mednarodno obzorje jako temno. V Avstriji ni nobene vojne stranke, skrbeti pa moramo za močno armado, da smo za vsako eventualnost pripravljeni. Seveda se lo di niso vprašali, koliko je na kalamitetah v državi kriva ravno gosposka zbornica. Omeniti je še, da je grof Goess, bivši tržaški namestnik, povdaril, da se bohinjske železnice ne more smatrati za kako kompenzacijo za južne dežele.

Včerašnja sejo gosposke zbornice je otvoril predsednik knez Windischgrätz ob treh popoldne. O začasnem proračunu in o cesarskih odredbah je poročal baron P l e n e r.

Opozarja na slabo finančno stanje države. Dozdej je finančna komisija gosposke zbornice sicer merada, a le potrdila proračun. Gosposka zbornica se bo sčasoma morala vprašati, če bo mogla nositi soodgovornost, če vlada ne zapusti dosedanje poti. Številke o zahtevah za uadnike še prekašajo številke, ki jih zahteva zakonski načrt vodne postave. Parlamentarno delo se takorekoč plačuje z vedno večjimi izdatki.

Dr. Grabmayr graja, ker je molčala gosposka zbornica nasproti vsem letošnjim političnim dogodkom. Hvali sicer sedanje Stürgkhovo vlado in se izjavi za premirje in za nevtralnost vlade v zadevah, ki se tičejo cerkve. Nemogoča je uspešna akcija glede na združitev zakona, še manj utemeljeni so pa radikalni napadi na šolstvo in stališče »Svobodne šole« proti obveznim verskim vajam. Če se ministrskemu predsedniku očita, da hoče vladati s § 14., sodi, da bi moral takoj odstopiti vsak ministrski predsednik, ki bi naprej izjavil, da se nikdar ne bo poslužil § 14. Kakor se poslužujejo stranke v svojo obrambo obstrukcije, tako se brani država s § 14. Graja, ker poslaniška zbornica ni rešila pet odredb, ki so se izdale na podlagi § 14. Govornik zahteva, da mora ostati Bienthorv zistem, to je: nacionalno nepristranska uprava, in opustiti se mora politično mešetarstvo. Rešiti se morajo predvsem v bližnji bodočnosti nemško - češka sprava, finančna in brambna reforma. Potrebno je narodno premirje, ker ne trpe zgolj borilci, marveč tudi država, dežele in družba. Nato se peča s finančnim stanjem države in naglašajo, da stojimo pred bankrotom. Namesto dosedanjega gesla »nemejen izdatki in novi dolgovi« mora obveljati geslo: »Varčnost in novi davki«. Vlada naj predloži finančni načrt in naj ne bo preradodarna. Glede na brambno preosnovno sodi, da si ne moremo prikriti z ozirom na svetoven položaj, da potrebujemo močne armade. Dogodki zadnjega pol leta morajo poučiti največjega optimista, kako slabi da so temelji svetovnega miru. V delegaciji kaže podpirati Aehrenthalovo mirovno politiko. Če je tudi eksistenca vojne stranke v Avstriji bajka, moramo o času, ko se vsi ravna po načelu, da velja več sila kakor pravica, misliti na to, da s stališča naše države kot velevalsti primerno napredujemo z našo obrambeno močjo. Le moč zagotovi varnost. Če tudi ljubimo mir, moramo biti pripravljeni na presenečenje. Končno ostro kritikuje poslansko zbornico, češ, da praznuje volilna politika, demagogija in šovinizem prave orgije. Graja tudi nemški »Nationalverband« zaradi njegovega stališča glede laške fakultete.

Baron Skene graja to, da poslaniška zbornica pri izdatkih povišuje vladne proračune in ne skrbi za pokritje. Graja način, s katerim je stavilo uradništvo svoje zahteve. Uradnik je dolžan, da je nepristranski, da spoštuje postave, predvsem mora pa vlado ubogati in poslušati. Uradništvu svetuje, naj ne hodi po napovedani poti pasivnega odpora, ki mora dovesti v anarhijo.

Finančni minister Zaleski govori o investicijah in naglašajo, da mo-

rajo biti dežele gospodarsko enakopravne. (To pravi Zaleski!) Obža nje, da manjka razumevanja za sku, ne koristi države. (Najbolj ravno pri stranki gospoda Zaleskega!) Znižanje rentnih kurzov se opaža malone po vseh evropskih državah, ker je jelo občinstvo kupovati industrijske papirje in akcije bank. To pa kaže, da stojimo pred ugodno industrijsko konjunkturo. Varčnost je potrebna. Z vsi silo se mora delati na to, da postane naša uprava priprostejša in bolj ekonomična. Varčevanje je velika čednost, a tudi velika umetnost. Varčevati na nepravem mestu lahko nasprotno povzroči, kar se je nameravalo. Vodna postava leta 1901 ni zadostno pojasnila, kako pokriti izdatke. Po novi predlogi se namerava v 15 letih izdati po § 1. 193 milijonov, upoštevati se mora tudi 117 milijonov postavbe leta 1901, skupno torej 310 milijonov. Računati moramo sicer z visokimi, a omejenimi vsotami. Minister konča z izjavo, da si je postavil za upravo svojega resorta tri načela: ravnotežje v državni upravi, investicije le, če se izplačajo in nobenih izdatkov, če ni pokritja.

Grof Pininski graja, ker parlament vladi dovoljuje, da dela dolgo, ne da bi tudi skrbel kje in kdo plačal dolgove.

Grof Goess, bivši tržaški namestnik, naglašajo, da se nahajajo v začasnem proračunu pred vsem tri skupine: izdatki za vojaške namene, izdatki za državne prometne zavode in končno izdatki za državno upravo. Neizogibni in neodložljivi so izdatki namenjeni armadi in mornarici, kakor tudi izdatki za investicije za državne prometne zavode. Nasprotuje mnenju, da bi se smatrali vodni kanali kot kompenzacija za alpske železnice. Alpske železnice (bohinjska in turska proga) so se zgradile z ozirom na strateške skupne državne koristi. Ostro graja, ker se izrablja draginja kot agitacijsko sredstvo in izjavi, da bo gosposka zbornica razpravljala o službeni pragmatiki le, če bo obsegala postava taka določila, ki bodo onemogočila pasivno rezistenco, ki ni nič drugega, kakor izsiljevanje. Upa, da se uradništvo vrne k tradicijam stare avstrijske birokracije.

Poročevalec baron P l e n e r končno naglašajo, da se mora z ozirom na slabo finančno stanje gledati v prvi vrsti na to, da se pokrijejo potrebščine za armado in mornarico, ki sta neohodno potrebni glede na mednarodni položaj, da se vzdrži ugled naše monarhije, v drugi vrsti se pa morajo pokriti investicije za železnice. Ne smemo pa delati take splošne investicijske politike, ki je le z dolgovi mogoča. Nasproti nižjim uradničkim skupinam smemo biti glede na izboljšanje njihovih dohodkov v gotovi meji radodarni, a ustvariti moramo istočasno postavna jamstva proti vednim grožnjam s pasivnim odporom, ker to so stvari, ki jih moderna država ne more prenesti.

Gosposka zbornica je nato odobrila cesarske odredbe in odobrila v vseh branjih začasn proračun.

Grof Stürgkh odgovarja nato interpelaciji, ki jo je stavil grof Latour glede na podčastnike. Izjavi, da se z nameravanim zakonskim načrtom o nameščenju podčastnikov hoče razširiti nastavljalno okrožje podčastnikov, in sicer v prvi vrsti glede na mesta državnih uradnikov, kakor tudi pri občinah in pri avtonomnih korporacijah. V slučajih, če ni sposobnih certifikatistov za mesta slug, paznikov in stražnikov, naj se po možnosti v prvi vrsti upoštevajo taki sposobni podčastniki, ki več let služijo v aktivni vojaški službi in ki so dobili izkaznice na podlagi dobrih kondukt. Nadalje pripravlja vojna uprava predloge, po katerih naj bi dobili materialne odškodnine podčastniki, ki služijo čez aktivno službeno dobo. Nadalje se izdeluje novela po kateri se zvišajo pokojnine vojaškim gažistom in doklade ranjencem, invalidne pokojnine podčastnikov in vojakov in preskrbe svojcev takih vojakov, ki so ponesrečili v vojaški službi.

GROŽNJA TURŠKIM DOSTOJANSTVENIKOM Z BOMBAMI.

»Lokalanzeiger« poroča iz Carigrada: Vrhove v vojno ministrstvo stražijo, ker se širijo oklici, ki groze s smrtjo tistim turškim dostojanstvenikom, ki se niso zanimali in skrbeli za zadostno obrambo Tripolitanijske. Govori se tudi, da nameravajo Bolgari bombne napade na turška ministrstva.

RIMU ZVESTA PORTUGALSKA DUHOVŠČINA.

Iz Lizbone poročajo: Dognalo se je, da je samo šest portugalskih duhovnikov sprejelo pokojnino od države. Vsi drugi katoliški duhovniki trpe rajiš bedo, kakor pa da bi prekršili določila sv. očeta in škofov. Načrt portugalske

vlade, da podjarmi s pokojninami katoliške duhovnike na Portugalskem, se je popolnoma izjalovil. Svobodni selni portugalski republikani zato pihajo jeze.

Italijansko-turška vojska.

Nova bitka.

Na laško-turškem bojišču v Tripolisu imamo zaznamovati nov, jako važen dogodek. Laški poveljnik je namreč poizkusil, kako bi mogla laška armada prodirati izven zavzete oaze po puščavi proti pogorju Djebel, kjer je zdaj turška in arabska armada vtaborjena. Italijani so to prodiranje poizkusili izprva s tremi bataljoni, ki so iz Ain Zare prodirali nekako 15 km daleč proti Bir Tobrasu. Ta kolona je pa zadela na jako energičen odpor sovražnika, tako da so jim morali priti na pomoč še drugi bataljoni, končno pa cela divizija. Italijani so se morali vtaboriti, sovražnik pa jih je v teku noči napadel z veliko silovitostjo trikrat, da so se ga Lahi le z veliko težavo mogli obraniti. Lahi so se potem, kakor priznava uradno poročilo samo, morali umakniti. Prodiranje se torej ni posrečilo.

Uradno poročilo o bitki pri Tobrasu.

Tripolis, 21. decembra. (Uradno.) O operaciji, katero sta predvčerajšnjim izvršila dva bataljona bersaglierev, en bataljon grenadirjev in en oddelek pogoške baterije pod poveljstvom polkovnika Fara, se poročajo sledeče podrobnosti: Poveljnik prve divizije general Pecori-Giraldi, ki je bil izvedel, da je sovražnik zasedel oazo Bir Tobras, je sklenil, da ga iznenadi in je poslal proti njemu goriimenovane čete pod poveljstvom polkovnika Fara, kateremu se je pridružil eskadron konjeništv Lodi. Toda vsled teme in nepoznanja terena je kolona nekoliko zašla in došla v oazo prepozno. Zato je sovražnik o prodiranju kolone pravočasno izvedel, se ojačil in svoje čete spretno dislociral. Potem, ko je topništvo začelo kratek čas streljati, je poveljnik Fara zaukazal napad z namenom, da sovražnika obkoli. Toda sovražnik je bil gostozasedel griče, jarke in zidove in živahno obstreljeval naše čete, turška regularna infanterija, zakrita od enega eskadrona konjeništv, pa je začela obkroževati naše desno krilo. Sovražnika je bilo nekako 3000 mož. Polkovnik Fara je zato koncentriral svoje čete na desnem krilu, sovražnik pa je našo postojanko tako drzovito napadal, da je prišel 50 metrov k našim obkropom. Naši so napade odbili. Ko je napočila noč, so naše čete ostale v obkropih in čakale sovražnika z nasajenimi bajonetmi. Sovražnik nas je še trikrat napadel, a je bil vedno zavrnjen. Okoli 4. ure zjutraj je konstatiral polkovnik Fara, da je sovražnik zapustil svoje pozicije. Ob jutranji zori so naši zakopali mrtvece in se vrnili proti Ain Zari, ne da bi jih bil sovražnik nadlegoval. Med potoma so naši srečali kolono pod poveljstvom generala Lequio, ki se je bila vsled slabega poznanja terena zakasnila. Vse te čete so se vrnile v Ain Zaro ob pol 11. dopoldne skupaj z drugimi polki prve divizije, ki so se bili tudi podali na pomoč, a so se vsi zakasnili. Naše izgube znašajo 6 mrtvih, ranjenih je pa 78 vojakov in dva častnika. Izgub sovražnika ni bilo mogoče ugotoviti, a so morale biti velike z ozirom na to, da je sovražnik jako drzno napadal. Naše čete so se kakor zmeraj izborni in briljantno vedle in se hrabro branile proti trikrat močnejšemu sovražniku.

× × ×

K temu poročilu je pripomniti sledeče: Laško prodiranje se je brez dvoma posrečilo. Uradno poročilo priznava, da je temu največ vzrok to, da Italijani ne poznajo terena. Ne samo, da se je k rekočnemu sciranju odposlana kolona sama tako zakasnila, da so Turki za njo izvedeli in se pripravili, zakasnilo se je tudi na pomoč odposlane čete, to je cela prva divizija. Ali Italijani še zdaj nimajo zanesljivih kart o obližju Tripolisa, ali pa se nič ne brigajo za takozvane poizvedovalne čete, ali to kar se imenuje po našem reglementu »Aufklärungsdienst«? Pravzaprav bi vsi ti poveljniki zaslužili, da pridejo pred sodišče. Silno neverjetno je tudi, da bi bili imeli Lahi samo šest mrtvih. Pomislimo vendar, da so se morali biti celo popoldne in celo noč do 4. ure zjutraj in da je prišel sovražnik laškim postojankam 50 m blizu!

Vprašanje odstopa Soluma Angležem.

Iz Rima se poroča: Odstop Soluma Angležem vzbuja v Rimu še vedno nekako presenečenje. Listi grajajo, da se je Italija z Anglijo na ta način dogovorila. Angleži so se Soluma te dni efektivno polastili in so poslali v Solum eno kompanijo egipčanskih vojakov, toda turški poveljnik, ki se je bil iz Soluma umaknil, se je vtaboril na egipčanskem ozemlju. Na ta način je nastal angleško-turški konflikt, ki se bo pa brez dvoma poravnal. Interesantno je to, da je Anglija, ki se je v zadnjem času jako laskala Turčiji in je bila nasproti Italiji nekoliko hladna, položila zdaj roko na Ciro-

najiko, ki jo Turčija smatra kljub laški aneksiji še vedno za svojo. Angleški listi se trudijo dokazati, da okupacija Soluma od strani Anglije nima namena paralizirati laške okupacije Tobruka.

Velevlasti delajo za mir.

Velevlasti pritiskajo na sultana Mohameda V., da sklene z Italijo mir. Pravijo, da je sultan k temu pripravljen.

Lahi pred Dračom.

Solun, 21. decembra. Tri laške vojne ladje so se zasidrale pred Dračom. Sledele so tri laške ladje. Laške vojne ladje so menjale signale, vsled katerih so smatrali Turki, da nameravajo Lahi sovražno akcijo. V Drač sta bila takoj odposlana dva bataljona z ukazom, da morata odločno odbiti morebiten laški napad.

Lahi obstreljevali otok Safer.

Carigrad, 21. decembra (uradno). Neka laška križarica je obstreljevala čuvajnico na otoku Safer ob obrežju Džemena.

Pred nemiri v Turčiji.

Carigrad, 21. decembra. Vlada je sklenila pomnožiti vojske v Carigradu, ker se boji, da vzbuhnejo nemiri radi sporov med mladoturškimi strankami. V Damasku se boje, da se dvignejo mohamedanci proti kristjanom.

Lahi ne pijejo monakovskega piva.

Monakovo, 22. decembra. Tu so se nabirali prispevki za turške in arabske ranjence. Največ so darovali lastniki pivovarjen, Lah, ki žive v Monakovem, so nato, da protestirajo, tudi pričeli zbirati prispevke za laške ranjence in sklenili, da ne pijejo več bavarskega piva. Monakovski Lah, ki so pozvali tudi druge laške naselbine v Nemčiji, naj bojkotirajo bavarsko pivo. Tudi v Italiji se zdaj dela na bojkot bavarskega piva.

Odraslim voščilo, mladim darilo!

Bližajo se prelepi božični prazniki in Novo leto. Ta blaženi čas je doba lepih voščil in prikupnih daril. Pa sama gola voščila ne morejo koristiti in darilo tudi vsako ne hasne kaj prida. Da bi se oboje prav dobro obneslo, nasvetujemo tako-le: Da boste odrasli res dosegli srečo, ki vam jo želé vaši dobri znanci in prijatelji, se morate tudi sami potruditi zanjo. Način, kako se doseže prava sreča, in pot, po kateri se gotovo dospe do nje, nam je dozdal še najbolj temeljito in zanesljivo pokazala in pojasnila dragocena knjiga o sreči, ki jo je spisal že pred četrstoletjem in lani pomnoženo nanovo izdal g. profesor Anton Kržič z naslovom: »Osmero blagov ali nauk o srečnem življenju«. Ta knjiga opisuje vse najimennitnejše pogoje naše zemeljske sreče, pa ne suhoparno, marveč v poljudni in prikupni pisavi, ki jo dobrodejno poživljajo mikavni zgledi, spretne ubrane primere, semtertja tudi vesela šaljivost. Dasi nismo preroki, toliko pa vendar lahko smelo napovemo vsakemu, ki bo pridno in stalno rabil knjigo in se vestno ravnal po njenih naukih in navodilih, da bo prav gotovo dospel do sreče, in sicer ne samo do časne, marveč tudi do večne. Da torej ne bodo božična in novoletna voščila le prazne želje in gole besede, kupite si to zlato knjigo, priporočajte jo pa tudi vsem onim, katerim ste namenili svoja voščila. Pokojni profesor Marn je še v svoji zadnji bolezn rad čital in tolažbe zajemal iz te knjige ter že takrat izrazil željo, naj bi se izdala nanovo. Pri darilih za otroke nastane tudi večkrat zadrega, kaj naj bi se jim podarilo, da bi jim več hasnilo, da bi imelo zanje kaj stalne vrednosti. Da stariše in vzgojitelje rešimo take drege in skrb, jih v prvi vrsti opozorimo na naš mladinski list »Angelček« g. prof. Kržiča. Naj kupijo svojim malčkom nekaj starih letnikov ali pa naj jim naroče nanovo ta ljubki list; najbolje, če store oboje. Do zdaj je že izšlo 19 letnikov. Vsak ima zase zakroženo vsebino. Ta mladinski list pa še zlasti zato tako zelo priporočamo, ker poleg zabavnih in kratkočasnih sestavkov prinaša vsako leto tudi nabožne moralne nauke, ki so stalne vrednosti. Naši otroci naj se namreč polagoma privadijo neke življenjske resnobe. Nikakor ne kaže, jih vedno obsipati z otročarijami brez višjega smisla. Pa nikar ne mislite, da nudi »Angelček« suhoparno »moralizovanje«, ki se ga moderni pedagogi tako zelo boje in morda še s preveliko skrbjo otrsajo, marveč vsevprek se naslanja na nauki na konkretno zglede. Vsak letnik ima kaj posebnega v daljših obnavah, n. pr.: Šola rajске nedolžnosti, Prvo sv. obhajilo in lepi zgledi prvega sv. obhajila, Nebeška lestvica, Šopek Marijinih čednosti, Ne lažnik pa res nočem biti, Cvetica iz rajskega vrta, Iz-

redno lepa čednost (Ivanežnost), V pričo Bogazatajuse, Lenoba in pridnost, Kakšne otroke ima Marija rada, Venece lepih dogodkov iz življenja našega cesarja, Kaj nas uči pratika, Dogodki iz svetniškega življenja, Dobri ljudje, Dvajseti tečaj bode pa pri našal mične zglede pod zaglavjem: Srečni ljudje. — Enako toplo priporočamo tudi »Vrtec« in posebej »Obnovljeni Vrtec«, ki je popravljeni ponatis najstarejših »Vrtcev«, ki se bo nadaljeval, ako se ga bodo poprijeli mladinojubi.

Silvin Sardenko. »Mati svetoga veselja«, globoko zasnovana svetopisemska igra je ravnokar izšla in se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani; cena 1 K 10 vin., v platno vezana 2 K.

Igra, ki je polna mističnega čaru in nebeske lepote, je že večkrat napolnila dvorano »Ljudskega odra« in upati je, da se bo igrala tudi drugod.

Opozorjamo pa vse, ki se nameravajo predstave udeležiti, da igro poprej preberejo, ker bodo lažje umeli njeno lepoto in razmislili njeno globino ter si zagotovili izreden duševni užitek.

Dnevne novice.

+ Vprašanje zvišanja duhovniških plač in naši poslanci. Po zraku je mahnil včerajšnji »Narod« in se tako korenito osmelil kakor še nikoli tako. »Narod« se je namreč včeraj lotil naših poslancev, češ, da so oni, ki v prvi vrsti zahtevajo povišanje duhovniških plač. Resnica pa je, da so se ravno naši zastopniki v parlamentarni zvezi duhovnikov z ozirom na neugodni čas in na to, da ima glede zvišanja kongruen prvo besedo episkopat, proti nameravani akciji za zvišanje izrekli. Poslanci naše stranke z duhovniki vred so namreč sploh tega prepričanja, da ne gre, da bi se poslanci kakega gotovega stanu, naj si bodo advokati, uradniki ali duhovniki, združevali v gotovih zvezah z namero, se pogajati za lastne stanovske koristi. To stališče je že poslanec Verstovšek zavzel v budgetnem odseku, ko se je šlo za uradniške zadeve. Istotako so smatrali tudi duhovniki našega kluba za neokusnost in odioznost, da bi se pridružili akciji drugih duhovnikov za zvišanje kongruen. Čas za kaj takega je tudi jako neugoden. Zvišale se bodo plače uradnikom, železničarjem, državnim delavcem, novi kanali bodo poržrli sto in sto milijonov. V to svrhu bo treba novih davkov. Prepričani pa smo, da vsega tega liberalci in socialni demokrati ne bodo opazili, pač pa bi zagnali huronsko vpitje in izrabili za svoje agitačne namene, ako bi država potrošila par milijonov za zboljšanje duhovniških plač, ki so sicer zboljšanja ravno tako potrebne kakor uradniške. — Naše stališče je torej popolnoma korektno, ker naših poslancev ne vodijo nikdar nobeni egoistični stanovski nagibi, ampak vedno le ozirom na splošnost. — »Narod« se je torej naravnost katastrofalno blamiral, ravnotako pa tudi današnja »Zarja«, ki našim poslancem v »Zvezi duhovnikov« očita, da zavzemajo stališče, da se mora kongrua zvišati, čeprav je bilo v včerajšnjem »Slovencu« stališče naših poslancev popolnoma jasno označeno. Če pa pravi »Zarja«, naj se kaplani, ki so boljših plač potrebni, obrnejo na Cerkev, smo tudi mi za to, ker sploh perhoresciramo, da bi duhovnik postal državni uradnik, toda najprej naj država vrne Cerkev, kar ji je za časa Jožefa II. vzela. »Zarja« naj torej najprej za to nastopi!

+ Delozmožnost istrskega deželnege zbora. V sled povabila namestnika princa Hohenlohe se vrši danes popoldne v namestniški palači v Trstu pod predsedstvom namestnika konferenca zastopnikov italijanskega in hrvatsko-slovenskega istrskega deželnege kluba. K tej konferenci so bili povabljeni: dež. glavar dr. Lodovico Rizzi, njegov namestnik dr. Matko Laginja, načelnik italijanskega deželnozborskega kluba dr. Bennatti in načelnik hrvatsko-slovenskega kluba prof. Spinčić. Konferenca ima namen določiti predpogoje za delozmožnost istrskega deželnege zbora. V slučaju, da bo imela ugoden uspeh, se bodo vršila nadaljna meritorna pogajanja v teku januarja na Dunaju pod predsedstvom in s sodelovanjem notranjega ministra barona Heinolda. — Kakor znano, stoje Slovani na stališču, da se jim omogoči z ozirom na to, da zastopajo večino prebivalstva in so po svojem številu (18 proti 25) v deželnem zboru dovolj močni, v jezikovnem oziru popolno sodelovanje v deželnem zboru, medtem ko se je doslej njihove govore v stenografičnem zapisniku, tudi ako so se nanašali na najvažnejše interese dežele, zabilježilo z enostavnimi besedami: »parlo slavo«.

+ Iz deželnege odbora. Sadjarski inštruktor M. Humek je imenovan za deželnege sadjarskega učitelja, defini-

tivno je nastavljen živinorejski inštruktor Jakob Hladnik, Fr. Urbanc je imenovan za računskega oficijala. — V okrajni cestni odbor postojnski je imenovan Franc Križaj, tovarnar v St. Petru. — V odbor obrtnonadaljevalne šole v Mengšu je imenovan Janez Polboršek, krojaški mojster in posestnik v Loki. — Kilometrini veroučiteljem se določi na 30 h. — Cestni zakon se zaradi nekaterih od vlade zahtevanih izprememb predloži iznova deželnemu zboru. — Za pogorelce v Mokronogu se določi 12.000 K podpore. — Deželni odbor se udeleži obravnav radi avtomobilske zveze Postojna-Vipava-Gorica. — Z goriškimi deželnimi odborom se uvede akcija za telefonsko zvezo Gorica-Vipava-Ljubljana in urgira naprava gorenjske telefonske zveze. — Več deželnih objektov se zavaruje pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani.

+ Deželni zbor goriški. Doznali smo iz zanesljivega vira, da bo deželni zbor goriški po premaganih važnih zaprekah in težavah vendarle sklican obenem z drugimi deželnimi zbori.

— Umrl je v Žužemberku c. kr. poštar v pokopu g. Josip Poka pl. Poka-falva v 69. letu svoje starosti. N. v m. p.!

— Imenovanja. Za poštne asistente so bili imenovani poštni vežbeniki: Andrej Duša, Josip Polak in Ludovik Fajgelj za Pulj, Ferdinand Langhammer za Trst, Matej Žužič za Rovinj, Franc Vagaja in Ivan Krobath za Ljubljano in Anton Preinfalk za Sv. Peter na Kranjskem.

— Radi klica »Viva l'Austria« obsojen v Vidmu na dva meseca ječe in denarno globo. Dne 16. novembra letos sta se nahajala v Palminovi onstran meje Marko Štiligoj in Josip Luša, oba z Viška v Furlaniji ob meji. Pila sta vino in govorila z gosti. Govorili so tudi o vojni v Tripolitani. Nič preveč nista bila navdušena za Italijane in ve za vojno; zaklaciala sta parkrat tudi »Viva l'Austria«. To je pa razgrelo kri nekemu v gostilni navzočemu vojaku, da je stopil k njima, da ju aretirata. Štiligoj je ušel srečno iz Palmenove čez mejo, ali Luša so aretirali. V soboto so ga postavili pred tribunal v Vidmu, obtoženega javnega nasilstva (!) in sovražnih klicev. Dve priči ste izpovedali, da Luša ni bil pijan oni dan, on je trdil, da je bil opit, in tribunal ga je obsodil na dva meseca in pet dni ječe ter na globo 180 lir. Ker je klical »Viva l'Austria«, se mu tudi v ječi ne bo posebno dobro godilo od strani jetniškega oboja.

— Razpis učiteljskih služb. Na II. mestni deški ljudski šoli (osemrazrednici) v Ljubljani je izpraznjeno službeno mesto učitelja. Prošnje najkasneje do 15. januarja 1912. — Učiteljska služba je razpisana v Ledinah pri Zireh in na dvorazrednici pri Sv. Vidu nad Cerknico do 9. januarja 1912.

— Društvo »Otroški prijatelji« v Spod. Šiški priredi dne 23. t. m., ob 5. uri popoldne božičnico za otroke, obiskajoče društven vrtec. — Ob tej priliki se bodo otroci obdarili. Božičnica se vrši v hiši Kolodvorska ulica št. 111 (hiša poleg državnega kolodvora). Ker se posebna vabila ne bodo razposiljala, prosijo in vabijo se tem potom vsi dobrotniki in prijatelji društva, da se udeležijo te svečane prireditve.

— Apostolstvo sv. Cirila in Metoda je letos zopet zelo napredovalo in znatno razširilo svoj delokrog. Vse one gospode poverjenike, ki nam še niso poslali poročila in prispevkov, prosimo, da nam do novega leta naznanijo število udov in pošljejo prispevke za leto 1911.

— Promocija. Gosp. inženir Reich, tehniški vodja betonske tvrdke Zajec & Horn v Ljubljani je bil dne 20. t. m. na nemški tehniški visoki šoli v Pragi promoviran za doktorja tehnike.

— Odborova seja »Matice Slovenske« dne 20. decembra t. l. Tisk zemljevida slovenskega ozemlja napreduje, vendar zemljevid pred enim letom najbrž ne bo natisnjen. — Knjige razen Letopisa so natisnjene in obsegajo 67 tiskanih pol. — Nakažejo se honorarji pisateljem in urednikom. — Deloma se določi program za leto 1912: Zbornik z različno vsebino, zlasti z bibliografijo Šlebingerjevo za zadnjih pet let; Narodne pesmi; Dostojevskega »Spomini iz mrtvega doma«; »Štajerska« kot nadaljnji del »Slovenske zemlje« za sedaj ne more iziti; za ta spis bo treba najbrž dobiti drugega avtorja. — Poroča se o predlogih glede Matičine petdesetletnice: 1. Literarna izložba kot nazoren pregled našega kulturnega razvoja do ustanovitve »Matice«; 2. zgodovinsko-znanstven spis o razvoju »Matice«; 3. Akademija. — Članarine za 1911 manjka še 2000 kron.

— V vodnjak skočil. 44 letni kočijaž Josip Spacapan v Trstu je izginil pred dvema dnevoma. Včeraj zjutraj so pa našli njegovo truplo v vodnjaku na dvorišču hiše št. 22 v ulici Ferriera. Ker je zgornji rob vodnjaka jako ozek, so ognjegasci potegnili ven truplo le po dolgem naporu. Zdravnik reši ne postaje je konstatiral, da je smrt nastala pred 12 urami.

Občinske volitve.

— Na Dvoru je pri občinskih volitvah zmagala S. L. S. na celi črti.

— Občinske volitve v rnovski občini na Notranjskem. Trnovo, dne 21. decembra. Po dolgem času so bile pri nas zopet enkrat občinske volitve. Minulo je od zadnjih približno 8 let. Dne 18. t. m. so se v šile nove volitve in sicer popolnoma mirno, zmagali smo na celi črti. V I. razredu, kjer so sami liberalni mogotci, smo dobili več kot dve tretjini glasov; v II. razredu petkrat več kot liberalci; v III. razredu istotako. Tudi vaški odborniki so vsi naši, razen enega, ki je pa tudi somišljenik naše stranke, samo v naši volilni listi ni bil. Vedno bolj jasno se kaže resnica: Jasna načela, poštna sredstva — gotovi lepi uspehi. To se godi danes pri S. L. S., ki na celi črti zmagoslavje prodira.

— Občinske volitve v Žužemberku. Tukaj so bili danes v občinski odbor izvoljeni v vseh treh razredih pristaši S. L. S.

— V Smledniku je bil 17. t. m. soglasno izvoljen za župana g. Anton Burgar, ki je doslej vodil županstvo že 40 let.

PRESTOLONASLEDNIK NE POTUJE V ŠVICO.

Dunaj, 22. decembra. »Reichspost« poroča glede na po očila raznih listov, da ni niti govora o tem, da bi prestolonaslednik Franc Ferdinand bolehal. Nadvojvoda prestolonaslednik je popolnoma zdrav in tudi ne namerava odpotovati v St. Moritz, kakor so poročali izvestni listi.

NOVI NAPOVEDANI DINAMITNI NAPADI NA BALKANU.

Solun, 22. decembra. Turški poslanik v Sofiji je zaupno poročal solunskim listom, da so prekoračile nove čete bulgarskih anarhistov turško mejo z namenom, da vprizore v Makedoniji napade z dinamitom.

PRETEP V LUKSEMBURŠKI ZBORNICI. — MIR NAPRAVILI OROŽNIKI.

Bruselj, 22. decembra. Včeraj je napadel poslanec Proum v luksemburški zbornici socialisti Welterja, ki je nato zakričal, da je Proum tat. Proum je potegnil gorjačo in napadel Welterja. Prišel se je splošen pretep, ki so se ga udeležili obiskovalci galerije, ki so vdrli v zbornico. Mir je moral napraviti orožništvo. Pretep se je nadaljeval na cesti. Poslanci so se pretepali s palicami, dežniki in biči. Ranjenih je več poslancev.

Pojasnila o inseratih daje uprava samo tistim, ki prilože znamko za odgovor.

Ljubljanske novice.

Ij Prosimo nujno pomoči za Božičnice ob slovenskih mejah! Naj bi vsak izpolnil nedavno »Slovenec« priloženo poloznico »Slovenske Straže«. Delo, žrtve, zvestoba — domovina vstane iz groba!

Ij Moški zbor »Ljubljane« ima danes zvečer sejo za Silvestrov večer.

Ij Nasledki Hribarjevega gospodarstva. Na magistratu so blagajne prazne. Včeraj so prišli na magistrat učitelji, da potegnejo zaslužene remuneracije. Dobili pa niso ničesar in se jim je reklo, naj pridejo po denar po novem letu. Marsikateri učitelj se je na remuneracijo z ozirom na praznike zanašal, a je zdaj v največji zadregi. Hribar je pustil Laschanu prazne kase.

Ij Odprte trgovine. Gremij trgovcev naznanja slavnemu občinstvu, da bodo v nedeljo, 24. t. m., trgovine odprte.

Ij Aretiran agent. Danes je bil aretiran po Ljubljani splošno znani agent Kambič. Nabral si je precej grehov.

Ij Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes, v petek, se poje prvič v sezoni Bizetova opera »Carmen« (za par-abonente). — Jutri, v soboto, drugič Bizetova opera »Carmen« (za neparabonente). — V nedeljo ni nobene predstave. — V ponedeljek popoldne ob 3. uri pri zelo nizkih cenah burka »Nebesa na zemlji« (izven abonementa; za lože nepar); zvečer za goste z dežele že ob 7. uri zadnjič v sezoni Smetanova opera »Prodana nevesta« (gostuje gospa Aninka Kramperova v ulogi Marinke) izven abonementa, za lože nepar. Obe predstavi ste dobrodolni. — V torek popoldne ob 3. uri pri zelo znižanih cenah Leharjeva opereta »Grof Luksemburški« (izven abonementa, za lože par); zvečer ob pol 8. prvič Williama Shakespeara veseloigra »Vesele ženske vindzorske« (za par-abonente). Glavne vloge Johna Falstaffa igra g. Verovšek, ulogi Flutha in Fluthove g. Nučič in ga, Setpilova, Paga in Pageve g. Danilo in ga. Danilova, Ano gđc. Winetrova, sodnika g. Skrbinek, župnika g. Molek. V tej veseloigri sodeluje ves dram-

ski personal. — Po praznikih gostuje v subretni ulogi gđc. Janova, subreta slovenskega gledališča v Trstu, ki poje ondi vse prve operetne pevske vloge z izrednim uspehom. Gđc. Janova je mlada Slovenka, ki se je učila petja na Dunaju ter je sodelovala tudi že v nemški operetni družbi.

Ij Pri božičnici II. mestnega slovenskega otroškega vrtca, ki se je vršila 21. t. m. v šolskih prostorih, Cerkvena ulica 21, je bilo obdarovanih 60 otrok. Obdarovani so bili z obleko, obutvijo, igračkami, s pecivom in slaščicami, v karose je porabila božična dotacija 400 K, katere podeli vsako leto mestna občina ljubljanska. Božičnico je počastil s svojo prisotnostjo c. kr. okr. šolski nadzornik g. Anton Maier.

Ij Zadruga mesarjev in prevaževalcev v Ljubljani naznanja občinstvu, da se bode prodajalo meso v nedeljo, t. j. 24. t. m. v mesnicah in na stojnicah v Šolskem drevoredu do 12. ure dopoldne, ker se v ponedeljek dne 25. t. m. ne bo prodajalo.

Razne stvari.

Sladkorne cene so tudi včeraj na nemških sladkornih trgih v Hamburgu in Magdeburgu znatno padle, istotako tudi na praškem sladkornem trgu.

Na vislice je obsodilo v Inomestu porotno sodišče italijanskega delavca Chiogia, ki je nekega stavbnega paznika zavratno umoril in oropal.

Zdravilo proti raku. V londonski veliki bolnišnici so ozdravili, kakor poročajo, nek slučaj zastarele bolezni raka z uporabo radija. Operacija ni pomagala in istotako tudi ničesar drugega. Končno so položili na bolno mesto 250 miligramov radiumbromida, ki je bil razdeljen v različnih steklenih cevkah. Čez nekaj dni so ta način zdravljenja ponovili. Bolečina je ponehala, izrastek se je skrčil skupaj in po petih tednih je bila bolezen ozdravljena.

Projavstirske demonstracije. Kakor poroča »Vossische Zeitung« iz Kijeva, je množica pod vodstvom dijakov iz duhovske akademije priredila pred poslopjem avstro-ogrškega konzulata sovražne demonstracije ter obmetavala poslopje konzulata s kamenjem. Aretovali so več oseb.

Aretovan avstrijski baron. V Parizu so aretovali avstrijskega barona Hochwächterja, ker je zakrivil več sleparij v francoskih kopalnicah in v Parizu. Stanoval je v nekem hotelu z damo, ki jo je izdajal za svojo sestrično, a se je končno izkazalo, da je neka gledališka igralka Andrews.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESARJEVO ZDRAVSTVENO STANJE.

Dunaj, 22. decembra. Korespondenčni urad poroča: Cesarjevo zdravstveno stanje je tudi danes zelo ugodno. Cesar je tudi danes nemoteno spal, ob 4. uri vstal in se podal na običajno dnevno delo.

Dunaj, 22. decembra. Cesarjevo zdravje je zelo dobro. Cesar bo prebil božične praznike v družini nadvojvodinje Valerije na Dunaju.

CESAR POMOŠTIL SRBSKEGA DIJAKA IZ BOSNE.

Sarajevo, 22. decembra. Cesar je pomostil bosanskega dijaka medicine Kujundžića, sina znanega srbskega voditelja v bosanskem saboru. Kujundžić je za časa aneksijske krize pobegnil v Srbijo, kjer je vstopil v prostovoljsko četo. Ko se je vrnil v Bosno, ga je vojno sodišče kot dezertlerja obsodilo na dve leti težke ječe.

KRVAV PRETEP MED NEMŠKIMI IN ČEŠKIMI SOCIAL. DEMOKRATI.

Dunaj, 22. decembra. V X. okraju (Favoriten) so sklicali češki sodrugih shod za kovinsko delavstvo, da ustanove svojo posebno organizacijo. Na shod je prišlo veliko nemških socialistnih demokratov, ki so silno kričali in zahtevali, naj češki govorniki nemško govorijo. Sporazumeli so se nato, naj govorijo enkrat eden češko, eden pa nemško. Ko je pa tajnik nove češke kovinske organizacije začel češko govoriti, so nemški sodrugji začeli metati vanj in v ostale zborovalce vrčke in steklenice. Čehi so se postavili v bran in svoje nemške sodruge vrgli vun. Več oseb je lahko ranjenih.

JADRNIC SE BLIZU TRSTA POTOPILA.

Trst, 22. decembra. Jadrnica »Mariscus«, ki je imela na krovu drva za vojno mornarico, se je potopila. Moštvo se je rešilo.

STRAŠNO DRZEN ROPARSKI NAPAD V PARIZU.

Pariz, 22. decembra. Tu se je zgodil ob belem dnevu zelo drzen roparski na-

pad. Štirje oboroženi banditi so na obljedeni cesti napadli blagajniškega slugo, 40letnega Cabyja, nanj streljali, da se je v krvi zgrudil in ga oropali torbe z denarjem, v kateri je bilo 5520 frankov v gotovini in 200.000 frankov v vrednostnih papirjih. Roparji so se nato v avtomobilu odpeljali.

NOVI BOJI V TRIPOLISU. TURKI ZOPET NAPADAJO.

Derna, 22. decembra. (Oficielno.) Turki so napadli v ranem jutru en bataljon alpinov, ki so imeli pri sebi strojne puške in so na visoki planoti okoli Derne utrjevali pozicije. Boj je trajal do pol 11. ure dopoldne. Lahi so s pomočjo dveh oddelkov pogorske artiljerije sovražnike odbili. Sovražnik je napad proti večeru ponovil, in sicer nekako z 2000 možmi. Alpinom je prišlo na pomoč pet stotnij iz mesta z enim oddelkom poljskega in dvema oddelkoma pogorskega topništva. Boj je dolgo trajal in so morali Lahi naposled sovražnika napasti ob desnem krilu. Kljub temu ni bilo mogoče sovražnika potisniti nazaj, dokler ni prišlo novih sedem stotnij iz mesta na pomoč. Lahi imajo 3 mrtve in 24 lahko ranjenih. (V bitki, ki je trajala cel dan in v kateri je bilo na laški strani v boju 26 stotnij in veliko topništva!)

Homs, 22. decembra. Tu se je vršila praska med Turki in laškimi stražami na skrajnem desnem krilu. Opaža se, da prihajajo iz notranjosti prostovoljske čete, da se pridružijo Turkom, ki tabore v precejšnji oddaljenosti od laških straž.

Tobruk, 22. decembra. Italijani so se okoli Tobruka z obkopi na vse strani zavarovali. Sovražne čete znašajo 15.000 mož in taboré 5—6 km stran od mesta. Poveljstvo ima Emer-paša iz Egipta. Domačini so prešli vsi v turški tabor. Praske se vrše vsak dan. Lahom primanjkuje vode in jo morajo dovažati iz Napolja. Liter stane 7 centesimov. Lahi skušajo izkopati arteziški vodnjak. Iz Derne prihajajo poročila o mnogih spopadih.

Tripolis, 22. decembra. O bitki pri Bir-Tobrasu (glej današnje poročilo v listu) poroča »Tribuna« dodatno: Kolona polkovnika Fara je celih 10 ur po puščavi blodila. Sovražnik je streljal izza peščenih gričev (dune). Italijani so bili zelo utrujeni. Turki so napadali Lahe uprav z blaznostjo. Polkovnik je moral dati povelje, da se laške čete razvrste v četverokotu, da se je navala Turkov ubranil. V sredi četverokota so stali poveljniki. Turki so Lahe od treh strani napadali; Lahi so se junaško borili. Polkovnik je končno poslal enega poročnika v Ain-Zaro po pomoč. Poročnik je pot, ki so jo prej vojaki zgredili in deset ur hodili, v eni uri prejezdil. Ob 3. zjutraj se je moral polkovnik Fara umakniti, ker pomoči ni bilo; srečali so jo šele ob 7. zjutraj na potu. Baje je padlo 500 (!) Turkov, Lahi pa so imeli »relativno majhne« (!) izgube. Noč je bila jako mrzla.

REVOLUCIJA V PANAMI.

New-York, 22. decembra. Ker se je pojavil v Panami revolucionjski pokret, se sodi, da napravijo v republiki red Zedinjene države.

DEMISIJA HRVAŠKEGA BANA.

Budimpešta, 22. decembra. Hrvaški ban dr. Tomašić se je danes dopoldne dlje časa posvetoval z grofom Khuenom. Jutri potuje na Dunaj, kjer ga zasliši cesar v avdienci. Sodi se, da ponudi ban cesarju demisijo.

PROTIAVSTIRJSKE DEMONSTRACIJE V KIJEVU.

Peterburg, 22. decembra. Iz Kijeva se poroča, da je pod vodstvom pravoslavnih semenišnikov demonstrirala velika množica pred avstro-ogrskim konzulatom, kjer so razbili več oken. Aretiranih je bilo več oseb.

MEDVED UMORIL PET LJUDI.

Katovice (Pruska Šlezija), 22. decembra. V mestu Kielce na rusko šlezjski meji se je na trgu pri neki predstavi odtrgal star velik medved. Medved je umoril 3 otroke in 2 odrasla. Končno so medveda ustrelili.

Koroške novice.

k Za Božičnice slovenski Koroški. Gen. vikar Jan. Flis v Ljubljani 4 K; Josipina Zagore, Ljubljana 1 K; Marija Podržaj, Ljubljana, 3 K; Ludovik Schiffrer, župnik, Zalna, 9 K; Andrej Oset, posestnik Tolstovrške slatine, Tolsti vrh, 2 K; Jurij Gregorič, posestnik, Malavas, p. Globasnica, 1 K 50 h; J. Lexe p. d. Rebernig, Galicija, 4 K; Val. Sobej v Libeličah 40 h; And. Kuhau, Kotmaarvas, Kor., 1 K; Cecilija Markovič, Bistrica v Rožu, 1 K; Josip Miklavčič, župnik, Gorje p. Zil. Bistrica, 5 K; Tomaž Schneditz, Železna Kapla, Kor., 3 K; Ant. Kolar, župnik, Št. Ilj pri Velenju, Štaj., 3 K 60 h; Iv. Lasnik, orožn. stražm., Twinberg, Kor., 2 K; Ant. Pelnar, župnik, Sv. Stefan na Zili, 2 K; čč. šolske sestre Št. Jakob v Rožu 2 K; Jak. Ponikvar, Ljubljana, 2 K; Janez Šporn, Ljubljana, 1 K 50 h;

Fr. Ambrožič, dež. bolnišnica, 1 K 50 h; Štefan Kralj, Dolgobrdo, p. Plibera, 4 K; Mihael Ke šič, Podkloster, 5 K; Neimenovan 3 K; Uradništvo »Zadružne zveze« po gđc. Urški Kregelj 11 K 10 h. Hitite z darovi. Dvakrat da, kdor hitro dal!

k Koroški deželni zbor je sklican na dne 11. januarja 1912.

k Prvo javno grajo koroškemu »nemškemu« škofu, kakor imenujejo koroški Nemci svojega najvišjega dušnega pastirja, so izrekli od nemške strani koroški vse-nemci, ko je prof. dr. Angerer pri Sandwirtu v Celovcu trdil, da je škofijstvo pravilno postopalo v pokopališni zadevi v Velikovcu in Penku. V katoliški Cerkvi so principiellne stvari, ki se ne dajo rešiti potem »Volksratov« in drugih korporacij, ampak kjer se mora pokazati pravo katoliško naziranje. Škofijstvo je v tej zadevi popolnoma pravilno postopalo. Pokazalo se bo pa sčasoma tudi, na kateri strani so pravi, odkritosrčni privrženci katoliških načel.

Kdor hoče svoji ženi, hčeri ali sorodnici ter znanki za god ali za Božič kaj res lepega, koristnega in trajnega podariti, naj kupi »Slovensko kuharico«, ki je tudi na zunaj elegantno opremljena! — Cena vezani knjigi 6 kron.

Šlarske novice.

š Za Božičnice slovenski Štajerski. Josip Les v Trbovljah 1 K; J. Rebek, Celje, 2 K; Gregor Presečnik, župnik v pok., Petrovče, 1 K; Ana Bračun, Pulj. Via Muzio, 1 K; P. Ljud. Rantaša, Ptuj, 47 h; Franc Kužnik, mesar in gostilničar, Videm ob Savi, 12 K. — Domo-ljubne Slovenke in domoljubni Slovenci, naj Vas ganejo kljci od slo. enskih mej! Vas ganejo z vinarji, kdor ne more s kronami! V praznikih nabirajte v vseh družbah in odpošljite darove »Slovenski Straži« v Ljubljano!

š Pri občinskih volitvah v Remšniku so zmagali 14. t. m. kljub pritisku raznih marnberških nemškutarjev Slovenci.

š Iz šolske službe. Na šestrazredni ljudski šoli v Središču je izpraznjeno definitivno učiteljsko mesto. Šola je v drugem krajevnem razredu. Prošnje do 15. januarja 1912. — Za provizorične učitelje, oziroma učitelje so imenovani: Maks Varl v Jarenini, Karol Urbič pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, Franc Vavda pri Sv. Marjeti na Pesnici, Marija Vokač v Račjem, Gizela Zupanek na deklški šoli v Slov. Bistrici, P. Mavrič v Makolah, Maks Viber pri Sv. Martinu na Pohorju, Ivan Živko v Studenich. — Matija Janžekovič je imenovan pomožnim okrajnim učiteljem za mariborski okraj. — Kot suplenti, oziroma suplen-tinje so nastavljeni: J. Mithaus v Breznem, Franciška Novak v Selnici ob Dravi, Franc Ramšak na deški šoli pri Sv. Petru nižje Maribora, H. Gödl v Razvanju, Marija Weber in Avgusta Janežič na deški šoli v Slovenski Bistrici, Ana Zorko v Makolah in Martina Kovačič pri Sv. Venčesu. — Definitivni učitelj na Črešnjevcu Anton Hribnik je imenovan začasnim voditeljem ravnotam.

š Iz Celja. Božičnica, ki se je vršila v Narodnem domu za okoliško deklško šolo in otroški vrtci, je bila slajno obiskana. Kot pevci, deklamatorji in igralci nastopajoči otroci, posebno iz otroškega vrtca, so gotovo morali vsakogar zadovoljiti. Vsa čast gre v tem oziru čč. šolskim sestram, ki so otroke naučile do take popolnosti. Obdarovanih je bilo mnogo revnih otrok. — V nedeljo, dne 24. t. m., pa se vrši božičnica za deško slovensko šolo. P. i. redi jo Katoliško podporno društvo v hotelu pri »Belem volu«. — V nedeljo bodo trgovine zaradi božičnih praznikov odprte do 4. ure popoldne. — Iz krogov slovenskih trgovcev v Celju smo dobili poročilo, da nekateri slovenski gostilničarji radi obešajo po svojih gostilnah plakate nemških trgovcev. Brez dvomabi menda vsak nemški gostilničar slovenske plakate, kakor tudi prinašalca istih vrgel na cesto. Torej več doslednosti!

š Iz poštno službe. Poštni kontrolor Ivan Conrad v Mariboru je dobil mesto poštnega oskrbnika v Lipnici. — Imenovana je Lujiza Hauser poštним oficijant-jam II. razreda za Podčetrtek.

š C. kr. kmetijska družba v Gradcu ima 89. občni zbor dne 27. in 28. marca 1912 v dež. dvorcu v Gradcu. Začetek dne 27. marca ob 4. uri popoldne.

š Slovenska Straža priredi v Mariboru na Silvestrovo v dvorani Katoliškega delavskega društva zanimiv družinski večer.

š Vlom. Iz Šmarja pri Jelšah nam pišejo: V nedeljo dopoldne, ko so bili domači v cerkvi, je vlomil nekdo pri posestniku Štefanu Bračku. Ukradel je 40 kron denarja, srebrno uro z verižico ter precej obleke in perila. Sumijo, da je vlomilec dninar Janez Kolar, ki je od tega dneva neznano kam pobegnil.

š Zgorelo je v noči 8. decembra go-
spodarsko poslopje Terezije Močnik v
Očeslavcih. Škoda znaša okrog 3000 kron.
Zažgala je najbrže hudobna roka.

š Na deželni kmetijski šoli v št. Jurju
ob južni železnici se vrši od 27. do vštveši
30. decembra t. l. knjigovodske tečaj za
kmečke posestnike. Prijave do 20. decem-
bra na ravnateljstvo. Priporočamo prav
toplo ta tečaj in pozivljamo kmetijske po-
sestnike in kmetijske sinove, naj se ga ude-
ležijo.

š V zaporu se je obesil v Konjicah po-
sestnik F. Irsič iz Tokocova. Zapustil je
pismo, v katerem obtožuje razne osebe
različnih pregreškov in pravi, da je on žr-
tev nevoščljivcev.

š Alkohol ga je umoril. Posestniko-
vega sina Franc Gajška iz Vrha pri št. Ju-
riju ob juž. železnici so našli mrtvega na
cesti. Poklicani zdravnik je izjavil, da je
mladenič umrl vsled preobilo zavžitega
alkohola.

š Oko je zgubil. Delavec Martin Ko-
zelnik v št. Florijanu pri Šoštanju je hotel

pred kratkim razdrobiti nek kamen s kla-
divom. Ker pa ni imel varstvenih očal, mu
je v oko priletel kamenen drobec, vsled
česar je oko izgubil.

š Samoumor. Obesil se je včeraj, dne
21. t. m. ob 7. uri zjutraj na celjskem magi-
stratu v uradni sobi magistratnega tajnika
magistratni sluga Planinc. Zapuša
dvoje nepreskrbljenih otrok in ženo, od
katere je že bil dalje časa ločen, ker je
huda pijanka.

š Smrtna kosa. Umrl je v Mariboru
nadkomisar finančne straže Franc Tuma v
59. letu starosti.

š Tatvina. Iz šmarja pri Jelšah se nam
poroča: Posestnik Alojzij Metličar iz
Babneke je bil kočarskemu sinu Jožetu
Gaberšku že dalje časa 200 kron dolžan.
Vkljub večkratnim opominom Gaberško-
vim ni hotel Metličar denarja vrniti. Da bi
si Gaberšek dolg povrnil, je šel v Metličar-
jev hlev, si tam vzel mladega vola, vred-
nega 300 kron, in ga peljal v sosedni hlev,
odkoder ga je hotel prodati. Gaberšek se
bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Ne pozabite izpolniti polož-
nice v korist Božičnicam slovenskim
otrokom na Koroškem. Vsak naj daru-
jel Nabirajte med znanci!

Oskrbništvo graščine Rupreči vrh
pošta Kandija pri Novem mestu na
Dolenjskem išče drugega
kočijaža

razumeti se mora na oskrbo konj in znati
dobro kočijažiti, ter se, če le možno, izka-
zati z dokazilom, da je služil kot vojak pri
konjenici. Prednost imajo oženjeni. Želi se
znanje nemščine, vendar pa to ni neob-
hodno potrebno. Plača K 60.— mesečno,
prosto stanovanje in kurjava; soproga dobi
eventualno tudi svoje opravilo. Primerno
opremljene prošnje naj se pošiljajo na go-
renji naslov. 3753

Legvartov
Koledar
za kmetovalca
za leto 1912 je izšel
z izvrstno in koristno vsebino,
vezan v usnj. platno. 3724
Cena koled. je K 1.60, s pošto K 1.80
in se naj blagovoli denar naprej poslati.
Pri 10 iztis. se da enega za nameček.
Naroča naj se kot navadno
Ivanu Bonaču v Ljubljani
nasproti glavne pošte.

3482

: Naročajte „Slovenca“ :

TRŽNE CENE.
Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 27. decembra.

Pšenica za april 1912	11.74
Rž za april 1912	10.29
Oves za april 1912	9.69
Koruza za maj 1912	8.54

Zahvala.

Za vse izkazano srčno sočutje in tolažbo povodom boleznin in smrti
našega iskreno ljubljenega soproga, očeta, stričnika in bratranca, gospoda

Antona Gabrijelčič
posestnika in krčmarja na Brezjah

kakor tudi za toliko časteče mnogobrojno spremstvo nepozabnega k več-
nemu počitku izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter sploh
vsem udeležnikom našo presrečno iskreno zahvalo.

Osobito pa in posebej se zahvaljujemo častiti samostanski in drugi
dnhovščini, velečastitemu gospodu kanoniku iz Radovljice, slavnemu ob-
činskemu in cestnemu odboru, slavnemu gasilnemu društvu, slavnim telo-
vadnim društvom „Orel“, šolski mladeži, gospodom pevcem iz Brezja za
ganljive žalostinke, vsem cenjenim darovalcem prelepih vencev in sploh
vsem, ki so na kakorkoli način stali nam ob strani v teh za nas toliko
težkih dneh.

Iskrena hvala!
Brezje-Gorica, v decembru 1911.

3758

Žalujoča obitelj Gabrijelčič-Ferjančič.

Kuharica

srednje starosti želi v službo vstopiti v ka-
kem župnišču. Bila je že več let v enaki
službi, vajena je vsakega dela. Naslov pove
upravnistvo „Slovenca“ pod št. 94. 3759 3

SEJEM

živinski in kramarski bode
28. t. m. v Dobu pri Dom-
žalah.

Ker so v okolici sejmi zaprti, je pričakovati
tukaj mnogobrojnega števila živine, zatorej
je tudi kupcem obilna udeležba priporočljiva.

3755

Županstvo Dob.

ZA BOŽIČ:

Žena, kateri manjka potrebne gospodinske iz-
obrazbe, ne bo znala umno voditi domačega gospo-
dinjstva.

Ker je pa od pravičnega gospodinjstva v prvi vrsti
odvisna sreča in blagostanje družine, je za vsako sloven-
sko ženo in deklico sveta dolžnost, da si pridobi toza-
devno strokovno izobrazbo.

K tej izobrazbi bo pripomogla v obilni meri po-
ljudno ter praktično sestavljena knjiga, ki uvaja naše žene
in dekleta v vse panoge gospodinjstva in ki je pred
kratkom izšla pod naslovom:

Gospodinjstvo

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila.
Šolam in gospodinjam sestavila S. M. Lidvina Purgaj,
voditeljica „Gospodinske šole“ v Ljubljani.
Cena K 2.20, vezana K 2.80.

Navedeno tri knjige so vsaka posebej, še bolj na vse tri skupaj najkrasnejše **božično darilo**, s katerim moremo razveseliti posebno naše ženstvo.

Magdalene Pleiweisove

Slovenska kuharica

Šesti natis priredila S. M. Felicita Kalinšek, šolska
sestra in učiteljica „Gospodinske šole“.

To je najboljša slovenska kuhinjska knjiga, ki je
za deklico, ki se hoče šele privaditi kuhanja in za kuha-
rico, ki se želi povspeti na vrhunec kuhinjske umetnosti,
enake neprecenljive vrednosti, obe bodeta namreč na
podlagi te knjige lahko dosegli svoj namen. Slovenska
žena, ki hoče biti dobra žena in gospodinja, te knjige
ne bo mogla pogrešati.

„Slovenska kuharica“, ki je prirejena za najboljše-
nejše, pa tudi za skromno gospodinjstvo, poučuje, kako
je treba jedila pripravljati, da so okusna, obenem pa
daje tudi navodila, koliko se lahko v kuhinji prihrani,
če se vsa živila popolnoma in pravilno porabijo. Po-
polna izraba živil je pa v času splošne draginje naravnost
življenjska potreba.

Ta dragocena knjiga ima kljub svoji obširnosti zelo
nizko ceno, in sicer:
Velika izdaja (nad 600 strani, z 18 večbarvnimi
tabelami) K 5.20, vezana K 6.—.
Okrajšana izdaja (okoli 350 strani) K 3.—, ve-
zana K 3.60.

ZA BOŽIČ:

Zunanji nastop in lepo, olikano vedenje odločujeta
prav pogosto v sreči človeka. Kar prvi nepravilni nastop
pokvari, časih ni mogoče nikdar več popraviti. Zato
bodi prva skrb vsakogar, da si omisli „Knjigo o lepem
vedenju“, ki je edina te vrste med Slovenci. Ta knjiga
mu bo pravilno svetovala v vseh dvomljivih slučajih in
ga varno vodila skozi družabno življenje.

Vseskozi se ozira knjiga tudi na posamezne sta-
nove obojega spola; tudi za mladino je knjiga zlata
vredna.

**Knjiga o lepem
vedenju**

Spisal Urbanus.
Velja K 3.—, elegantno vezana K 4.—.

Druge za darilo primerne knjige:

Medved Anton, <i>Poezije</i> . II. del. K 4.—, vez. K 5.40.	Dickens Charles, <i>Povest o dveh mestih</i> . K 5.50, vez. K 6.50.	Ušeničnik dr. Aleš, <i>Socijologija</i> . K 8.50, vez. K 10.80.
Sardenko Silvin, <i>Roma</i> . Poezije. K 2.—, vez. K 3.20.	Sheehan, <i>Dolina krvi</i> . Povest iz irskega življenja. K 4.20, vez. K 5.80.	Grafenauer Ivan, <i>Zgodovina novejšega slovenskega slovstva</i> . I. del. Od Pohlina do Prešerna. K 2.—, vez. K 2.80.
Spillmann I., <i>Zadnji dnevi Jeruzalema</i> . (Lucij Flav.) Dva dela. K 3.80, vez. K 5.40.	Dostojevskij, <i>Ponižani in razžaljeni</i> . Roman v štirih delih in z epilogom. K 3.—, vez. K 4.20.	— II. del. Doba narodnega probujenja. K 6.20, vez. K 7.20.
Sienkiewicz Henrik, <i>Quo vadis?</i> Roman iz Neronove dobe. Vez. K 5.50.	Bourget Pavel, <i>Razporoka</i> . Roman. K 2.—, vez. K 3.—.	Verne Jules, <i>Kapitan Hatteras ali Angleži na severnem tečaju</i> . Vez. K 4.40.
Wallace Ludvig, <i>Ben Hur</i> . Roman iz Kristusovih časov. Vez. K 4.50.	Champol, <i>Mož Simone</i> . Roman. K 1.90, vez. K 3.—.	Alešovec, <i>Zbrani spisi</i> . Kako sem se jaz likal. Trije zvezki po K 1.20, vez. po K 2.—.
Beneš-Trébizský, <i>Kraljica Dagmar</i> . Zgodovinski roman. K 3.20, vez. K 4.30.	Haggard Rider, <i>Dekle z biseri</i> . Povest iz Neronove dobe. K 2.20, vez. K 3.20.	— <i>Ljubljanske slike</i> . Podoba ljubljanskega sveta pod drobnogledom. K 1.80, vez. K 2.60.
Waal, <i>Valerija ali zmagovalni izhod iz katakomb</i> . K 1.50, vez. K 2.10.		

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Iz reske doline.

Poglavje o mleku. V Bistrici in okolici nameravajo zvišati cene mleku liter od 20 na 24 h. Mi seveda kmetom prav nič ne zamerimo, da si izkušajo na ta način dohodke zvišati. Iz naše doline ni daleč v Opatijo in Reko, zato pri nas raste cena vsemu, kar se tam lahko proda. P. avijo, da bodo sedaj Bistričani mleko bojkotirali. Ko se je pa letos podražilo vino za 16 h pri litro, so sicer malo godrnjali, a bojkota proti vinu pa le niso pričeli. O, ko bi se to zgodilo, koliko srečnejših družin bi bilo potem v Bistrici!

Cene mesa so v Bistrici naravnost oderuške! Svinjina se prodaja n. pr. po 2 K kg; mesarja pa kupujeta od kmetov prašiče 1 kg po 1 K, toda le blago prve vrste. Potem pa kriče, da kmetje odirajo. Tudi cena goveje živine je znatno padla; cena pri mesarjih pa prav nič! Ali se ne bi moglo v Bistrici priti na kak način v okoliših izkoristiti? Občina naj bi dobila kakega mesarja, ki bi se obvezal sekati meso po od občine določenih primernih cenah, za kar bi se napravila od strani občine primerna reklama. Ali pa naj bi se osnovala zadružna mesnica, seveda na nekoliko boljši podlagi, kakor je že enkrat obstajala, pa propadla. Pogoji so dani, posebno če bi se pridobilo tudi c. kr. uradništvo in orožništvo.

Kdo dela draginjo? Klerikalni kmetje, ki so bili tako neumni, da so volili v državni zbor dr. Žitnika, tako razlaga naš »fabrikant« vsakemu, ki mu ni predolgočasno poslušati njegove suhoparnosti. Pa poglejmo, kdo je kriv pri nas draginje. 1. Od nas se zelo mnogo izvozi v Opatijo, pridelka pa nič več, kakor v letih, ko ni bilo opatijskega letovišča. 2. Razvoj obrti v Bistrici. Odkar so se tovarne v Bistrici sezidale, se je začela živinoreja in kmetijstvo opuščati. V Bistrici je v teku 20 let padlo število goveje živine vsaj za 100 glav; drobnice pa za najmanj 1000 glav. To je samo v Bistrici; v okolici je tudi mnogo manj živine, potreba pa večja. Dokler so se v Bistrici pečali z mlinarstvom, so redili tudi dosti več in lepših prašičev, sedaj, ko imamo par tovarn, pa so v naših hlevih miši in podgane. Pomanjkanje živine, to dela draginjo; naši poslanci pa delajo na to, da se bo v naši deželi gojilo več živine, zato so izposlovali podpore za one živinorejce, ki bodo redili večje število živine. Kadar bo doma več živine, bo tudi meso cenejše. Številnejšo živino se pa izboljša tudi kmetijstvo, ker ima dovolj gnoja. Dr. Žitnik je bil pa med prvimi, ki so se zanimali za oskrbo cenejšega mesa na ta način. Le tudi »Slovenca« berite včasih, gospod dolgobrkež, pa boste videli, da je res! — Pa v Bistrici so tudi druge stvari drage, ne samo živež. Ko se je začela obrt razvijati, rabilo se je več delavcev, katerih pa doma ni bilo dovolj; prišli so od drugod; z drugimi pa pride pomanjkanje stanovanj in rezultat: dražja stanovanja. V teku desetih let so se podražila stanovanja najmanj za 60 odstotkov. Nasprotno pa plače za polovico od tega. Tisti, ki so v Bistrici postavili par tovarn, so napravili pri nas draginjo. Dobiček od dimnikov gre v roke treh družin, draginjo pa trpi cela Bistrica. Dolžnost lastnikov teh tovarn bi bila, svoje ljudi tako plačati, da bi lahko pošteno živeli. Gospod dolgobrkež, ste li kaj povišali plače svojim delavcem?!

Slovenska kuharica Magdalene Pleiweisove. Šesti natis priredila S. M. Felicita Kalinšek, šolska sestra in učiteljica »Gospodinske šole« v Ljubljani. — Ta naša najboljša knjiga kuhinjske umetnosti je za vse slovensko ženstvo, izobraženo in preprosto, neprecenljive važnosti. Slovenska žena, ki hoče biti dobra gospodinja, te knjige ne bo mogla pogrešati. Brez nje bo nemogoče se v kuhinjstvu dobro izvežbati. »Slovenska kuharica« uči, kako jedi okusno pripravljati, obenem pa daje navodila, kako ceniti kuharstvo in varčevati, kar je dandanes za gospodinjstvo najbolj važno. Obenem pa je v »Slovenski kuharici« toliko na izbero, da ustreza vsakemu gospodinjstvu, obsežnemu in skromnemu. Velika izdaja (nad 600 strani z 18 finimi tabelami, K 5-20, vezana K 6—) Okrajšana izdaja (okoli 350 strani) K 3—, vezana K 3-60. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Gospodinjstvo. Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Šolam in gospodinjstvom sestavila S. N. Lidvina Purgaj, voditeljica »Gospodinske šole« v Ljubljani. Cena K 2-20 vezana K-280. Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Danes ni mogoče voditi gospodinjstva, naj bo veliko ali majhno, brez primerne gospodinske izobrazbe. To izobrazbo si pridobi naše ženstvo v obilni meri s pomočjo te jasno

in poljudno ter praktično sestavljene knjige, ki uvaja naša dekleta in žene v vse pango gospodinjstva, jih uči, kako gospodinja najbolje izhaja in kako primore k rasti in sreči doma.

Knjiga s slikami iz sv. pisma za nazorni nauk naši deci pod naslovom: »Našim malim«. Vzgojne slike iz sv. pisma. — Ta knjiga olajšuje na podlagi nazornega nauka, naši mladini učenje svetopisemskih zgodb. Stoji iz več prav primernih, lepo izvršenih več barvnih slik, izmed katerih vsako pojasnjuje eno stran obsegajoče besedilo, ki je res vzeto iz otroške duše in jo bo zato tudi otrok lahko in pravilno umel. Slike s tekstom se bodo neizbrisno utisnile v otroško srce, kar bo dokaj olajšalo gospodu katehetu začetno delo v šoli. — Krasna knjiga stane le 90 vinarjev. Knjiga, ki je tudi lepo božično darilo, naj ne manjka pod nobenim božičnim drevescem; v to svrhu je posebno primerna tudi za to, ker predstavlja naslovna slika ravno svetopisemski dogodek: »Angeľ naznani pastirjem Jezusovo rojstvo«. Dobi se v Katoliški Bukvarni.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah — računske listke »Slovenske Straže!« Naročajo se v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Serravallo
železnato Kina-Vino
Higienična razstava na Dunaju 1906
Državno odlikovanje in častni diplom s zlati košarici.
Povzroča slast do jedi, okrepi živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.
Izborni okus.
Večkrat odlikovano.
Nad 7000 zdravniških spričeval.
J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovije.

Vino
Razpošiljam pristna bela briska (rebulo) vina, domača črna in istrska od 60 l naprej. Franko postaja Gorica po povzetju. Vzorca na razpolago. Cene zmerne.
Rudolf Trpin, Podgora pri Gorici. 3727

Kavarna »Central« Sv. Petra nasip št. 37.

Danes in vsak dan KONCERT
slovitega tamburaškega zbora
»Javor« iz Zagreba,
obstoječ iz 4 dam in 2 gospodov.
Bogati vspeh sestoji iz narodnih slovanskih popevov in tamburaških glasbenih umetvorov.
Posebnost: Krasni ženski četverospov.
Ki je povsod vzbujal navdušeno priznanje.
Kavarna vso noč odprta.
Začetek ob 8 uri zvečer. — Vstop prost.
K obilni udeležbi vabi z velepoštovanjem
3633 **Štefan Miholič**, kavarnar.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo
Seydlin
Izdovatelj
O. Seydlin
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

ŽELEZNE PEČI

vsake vrste, posebno prave Musgráve-jeve izvirne irske trajno grelne peči, štedilnice, ognjišča za velike kuhinje za vzidavanje kakor tudi njih posamezne dele dobavlja po najnižjih cenah trgovina z železino
ŠTEFAN NAGY, LJUBLJANA. 3433

Veletrgovina s špecerijo in deželnimi pridelki

Anton Kolenc, Celje

Glavna trgovina: Graška cesta 22. Podružnica v Narodnem domu

Prazen je izgovor, da se mora blago iskati pri tujcih, ker vam nudi domača zgoraj imenovana veletrgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano zalogo z vedno svežim blagom, tako, da zamore proti vsaki konkurenci popolnoma ustreči zahtevam cenj. gg. trgovcev in prosim za mnogobrojen obisk, o čemur se lahko vsakdo sam prepriča, četudi z najmanjšim poizkusom. — Velečastitim gosp. duhovnikom ponudim voščene sveče, kakor tudi druge vrste sveč, ter olje in kadilo za cerkve. — Kupujem tudi vsakovrstne deželne in druge pridelke, kakor oves, rš, pšenico, divji kostanj, žetod, suhe gobe, med v satovju, fižol, seno, orehe, krompir, malinsno šupo, smrekove storže, vsakovrstno sadje, sveže in suho, vinski kamen, itd., sploh vse deželne pridelke po najvišjih dnevnih cenah, nadalje kupujem vsakovrstne vreče ter petrolejske in oljnathe sode. — Imam tudi v zalogi r.žovo moko in otrobe za krmlo živine v ceni od K 9— do K 15—, 100 kg pri odjemu celoga vagona ter »Lekulus« za pitanje svinj. 2973

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško prporočano črno Dalmatinsko vino **»Kuč«** najboljšo sredstvo 2501 4 steklenice (5 kg) franko K 4-50
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

2 lepa prostora pripravna 3546

za delavnice ali skladišče

se oddasta. Poizve se pri hišnem gospodarju **Ivanu Košenina**, Kolodvorska ulica št. 6.

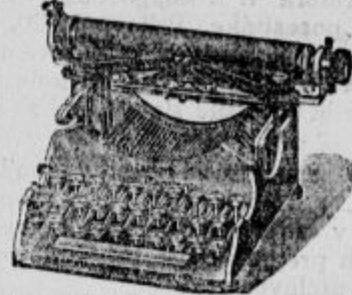
FRANC SOUVAN SIN
manufakturna veletrgovina v Ljubljani
Mestni trg št. 22 in 23.
1816 i Harodno podjetje.
Nizke cene. Solidna pos.režba.

Za božična in novoletna darila

priporoča **ANTON KANC** drožerija, Ljubljana, Zidovska ulica 3711

vsakovrstne fotografčne aparate in potrebščine za fotografije, dalje naj-finejše parfume, mila itd. po najnižjih cenah. Vedno sveže b'ago.

Konfekcija A. KUNC
Ljubljana, Dvorni trg 3
priporoča svoje solidne izdelke moških in deških oblačil. 3230
Nizke cene! Strogo solidna postrežba!

Izvirni 2846
pisalni stroj iz aluminija za pisarno in dom
»Standard Folding«

Jamstvo za funkcijo. Dvobarvni trak. Slovenska tastatura. Razkazovanje neobvezno.
The Rex Co, Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.

Kanarčki,
pristni harcarji (Edelroller) izvrstni pevci, se tudi pošiljajo po povzetju franko po 8, 10, 12, 15 kron. Zlahtne saice po 2-3 kroni. — 13 samice izpitalo 168 mladičev. 3748
Val. Kobav, Skofja Loka,

Bukova drva

80 sežnjev, ob državni cesti na Primskovem, po 22 kron, 200 sežnjev pa ob državni cesti v Zgornji Kokri, prodaja po 16 kron 3744

France Brolih

posestnik in trgovec
Tupaliče nad Kranjem.